

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
RƏQƏMSAL İNKİŞAF VƏ
NƏQLİYYAT NAZİRLİYİ

AZƏRBAYCANDA RƏQƏMSAL İNKİŞAF

FAKTLAR
TƏHLİLLƏR
RƏQƏMLƏR

AZƏRBAYCANDA RƏQƏMSAL İNKİŞAF

FAKTLAR
TƏHLİLLƏR
RƏQƏMLƏR

Mündəricat

Ön söz	6
Giriş	8
Sabit telefon şəbəkəsi	10
Mobil telefon şəbəkəsi	12
Trafik	14
İnternet şəbəkəsi	16
İKT infrastrukturu və İKT-yə çıxış	22
Ev təsərrüfatları üzrə İKT göstəriciləri	24
Kompüterə çıxış və istifadə	28
Ev təsərrüfatı və fərdi şəxslər tərəfindən İKT-yə çıxış və istifadə	48
Müəssisələr tərəfindən İKT-yə çıxış və istifadə	56
TV yayımı və xidmətin keyfiyyəti	60
İKT sektoru və İKT məhsulları üzrə ticarət	62
Təhsildə İKT	64
Digər İKT göstəriciləri və qiymətlər	66
Gəlirlər və investisiya	74
Telekommunikasiya sahəsində çalışan maddəli işçilər	76

Ön söz

Ölkə iqtisadiyyatının rəqəmsallaşması və əhəlinin rəqəmsal bacarıqlarının inkişaf etdirilməsi son illərdə Azərbaycan Respublikasının qarşısında duran prioritet məsələlərdən birinə çevrilib.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin diqqət və qayğısı nəticəsində ölkəmizdə bütün sahələrdə, o cümlədən rəqəmsallaşma, informasiya və rabitədə, informasiya və kommunikasiya texnologiyaları (İKT) sahəsində sistemli və ardıcıl xarakterli islahatlar həyata keçirilərək sözügedən sahələrdə yeni infrastruktur quruculuğu, müasir texnologiyaların tətbiqi və modernizasiyası istiqamətində mühüm işlər görülüb. İqtisadiyyatın və dövlət idarəetməsinin səmərəliliyinin, informasiya təhlükəsizliyinin və vətəndaşların yaşayış səviyyəsinin yüksəldilməsi məqsədilə İKT infrastrukturunun əsasını təşkil edən genişzolaqlı internet şəbəkəsinin inkişafı, “Hökumət buludu” (G-Cloud), “Böyük həcmli məlumatlar” (Big Data), “Ağıllı şəhər” (Smart City) və “Ağıllı kənd” (Smart Village) kimi rəqəmsal təşəbbüslərin icrası təmin olunur. Azərbaycanın regionda rəqəmsal mərkəzə çevrilməsi istiqamətində ardıcıl islahatlar aparılır. Ötən illər ərzində uğurla icra edilmiş və hazırda icrası davam edən Azərbaycan Respublikası regionlarının sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramları, Azərbaycan Respublikasında informasiya cəmiyyətinin inkişafına dair Milli Strategiyanın həyata keçirilməsi üzrə Dövlət Proqramları, Azərbaycan Respublikasında telekommunikasiya və informasiya

texnologiyalarının inkişafına dair Strateji Yol Xəritəsi, Azərbaycan Respublikasının 2022-2026-cı illərdə sosial-iqtisadi inkişaf Strategiyası və digər Dövlət Proqramları əsasında İKT sektorunun inkişafı istiqamətində müxtəlif tədbirlər həyata keçirilib.

Qeyd olunanların nəticəsidir ki, müasir dövrdə telekommunikasiya texnologiyaları cəmiyyətin bütün sahələrinə ciddi nüfuz edərək inkişaf üçün geniş imkanlar yaradıb. Qabaqcıl təcrübələrdə keyfiyyətli, təhlükəsiz və səmərəli rəqəmsal inkişaf, eləcə də bu sahədə resurslardan effektiv istifadə innovasiyaların inkişafında hərəkətverici qüvvə hesab olunur.

Hazırda genişzolaqlı internet şəbəkəsi ölkənin bütün ərazisində tətbiq olunur, o cümlədən özəl sektorun fəaliyyəti üçün səmərəli hesab edilməyən ucqar məntəqələrdə rəqəmsal infrastruktur qurulur, dövlət şirkətləri vasitəsilə müasir xidmətlər təqdim edilir, cəmiyyətdə rəqəmsal bacarıqlar sahəsində vərdişlər formalaşdırılır.

Rəqəmsallaşma və İKT sahəsində dataya əsaslanan qərarların qəbul edilməsi, beynəlxalq reytinglərdə ölkəmizin mövqeyinin daha da yaxşılaşdırılması istiqamətində statistik məlumatlar əsas mənbə rolunu oynayır və bu da öz növbəsində həmin məlumatların beynəlxalq metodologiyaya uyğun olmasını və daima yenilənməsini tələb edir.

Giriş

Qeyd olunanlarla əlaqədar İKT sektorunun sürətlə inkişaf etməsi nəticəsində son dövrlərdə daha da geniş yayılmış rəqəmsal inkişaf göstəricilərinin müəyyən edilməsi, məlumatların beynəlxalq metodologiyaya uyğun toplanılması, dataya əsaslanan qərar qəbulətmə mədəniyyətinin inkişafı məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyi, Azərbaycan Respublikasının Dövlət Statistika Komitəsi və Beynəlxalq Telekomunikasiya İttifaqının birgə əməkdaşlığı nəticəsində “Azərbaycanda Rəqəmsal İnkişaf. Faktlar. Təhlillər. Rəqəmlər” adlı nəşr hazırlanıb. Nəşrdə 2018-2022-ci illər üzrə ev təsərrüfatları arasında aparılmış sorğu və müvafiq fəaliyyət növləri üzrə fəaliyyət göstərən hüquqi şəxslərdən toplanan məlumatlar əsasında əldə olunan rəqəmsal inkişaf göstəriciləri əksini tapıb.

Qeyd olunan nəşrin hazırlanması prosesində Beynəlxalq Telekomunikasiya İttifaqının (BTİ), Birləşmiş Millətlər Təşkilatının (BMT) və Dövlət Statistika Komitəsinin aşağıdakı rəsmi sənədlərinə istinad edilib:

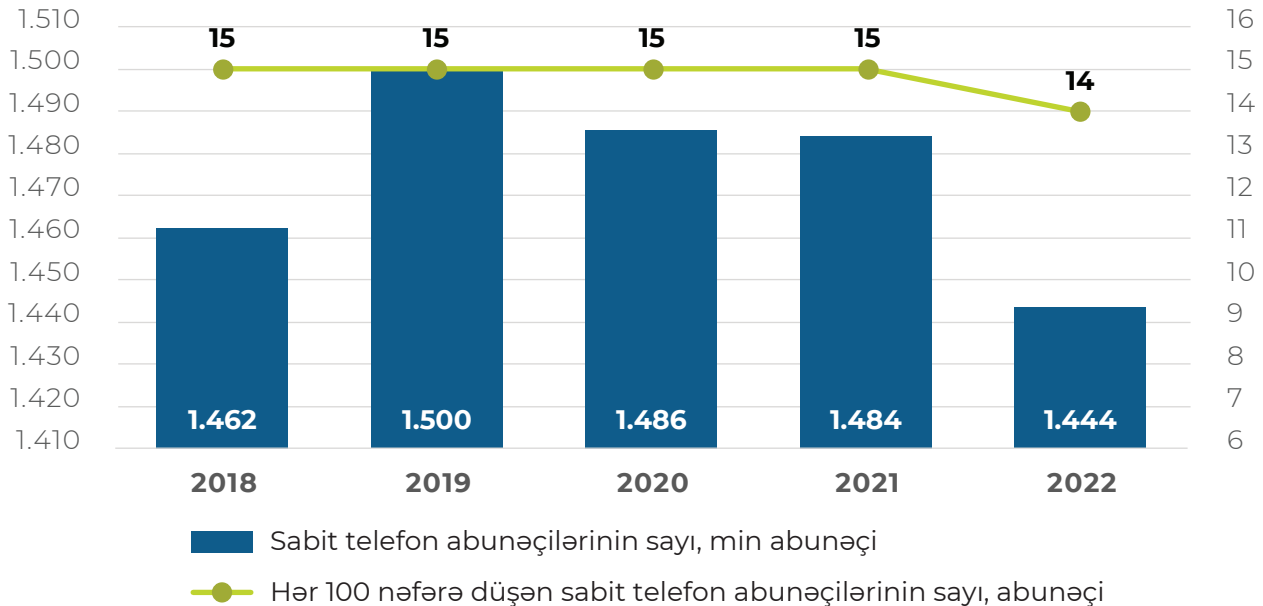
- BTİ-nin Administrativ məlumatların toplanılması üzrə telekommunikasiya / İKT üzrə kitabçası (Handbook for the collection of administrative data on telecommunications / ICT);
- BTİ-nin Ümumdünya Telekommunikasiya / İKT üzrə data bazasına daxil edilmiş göstəricilərin siyahısı (World Telecommunication / ICT Indicators Database);
- BTİ-nin ev təsərrüfatlarının və abunəçilərinin İKT-yə çıxışının və İKT-dən istifadəsinin ölçülməsi ilə bağlı qaydaları (Manual for measuring ICT access and use by households and individuals);
- BTİ-nin Ümumdünya Telekommunikasiya / İKT üzrə data bazasına daxil edilmiş ev təsərrüfatlarının və abunəçilərinin İKT-yə çıxışı və İKT-dən istifadəsi üzrə göstəricilərinin siyahısı (ICT Household Access and Individual Use);
- BTİ-nin Ümumdünya Telekommunikasiya / İKT göstəriciləri üzrə “Geniş” sorğusu (ITU World Telecommunication / ICT Indicators Long Questionnaire);
- BTİ-nin İKT üzrə “Qiymət səbəti” sorğusu (ICT Price Basket Questionnaire);
- İnkişaf üçün İKT-nin ölçülməsi ilə bağlı Tərəfdaşlıq (Partnership – ITU, OECD, Eurostat, UNCTAD, World Bank və sair) çərçivəsində müəyyən edilmiş əsas göstəricilərin siyahısı (Partnership on Measuring ICT for Development: core list of ICT indicators);
- BMT-nin İKT üzrə Dayanıqlı İnkişaf Məqsədləri göstəriciləri;
- Dövlət Statistika Komitəsinin statistik məcmuələri.

Sabit telefon şəbəkəsi

Ölkəmizdə sabit telefon abunəçilərinin sayı 2020-ci ilədək hər il mütəmadi olaraq artsa da, son illərdə həyata keçirilən “Onlayn Azərbaycan” layihəsi çərçivəsində bütün ölkə üzrə yüksəksürətli internet xidmətlərinin əhatə dairəsi ilbəil genişləndiyindən, xüsusilə layihə çərçivəsində quraşdırılan GPON (gigabit passiv optik şəbəkə) texnologiyası ilə internet xidmətlərindən istifadə edilməsi üçün telefon xidmətinin aktiv edilməsinin vacib olmaması, həmçinin OTT (Over The Top) xidmətlərinin mobil tətbiqlər üzərindən inkişaf etməsi səbəbindən sabit telefon abunəçilərinin sayında bir çox ölkələrdə olduğu kimi ölkəmizdə də azalması müşahidə olunmuşdur (bax Qrafik 1). Bu, həm də hər 100 nəfərə düşən sabit telefon abunəçilərinin sayına da təsir etmişdir. Belə ki, əvvəlki illərdə hər 100 nəfərə 15 sabit telefon abunəçisi düşürdüsə, 2022-ci ildə 14 olmuşdur. Odur ki, məntiqli olaraq texnoloji inkişaf hesabına irəliləyən illərdə sabit telefon şəbəkəsinin öz yerini mobil şəbəkəyə verəcəyi qaçılmazdır.

Qrafik 1. Sabit telefon abunəçiləri və hər 100 nəfərə düşən abunəçi sayı

Cədvəl 1. Sabit telefon şəbəkəsi üzrə göstəricilər

Göstərici və ölçü vahidi	2018	2019	2020	2021	2022
İl ərzində sabit telefon xətlərində baş vermiş nasazlıqların sayı, ədəd	165,257
İl ərzində hər 100 sabit telefon xəttinə düşən nasazlıqların sayı, ədəd	12,0
Sabit telefon abunəçilərinin sayı, min abunəçi	1.462,4	1.499,9	1.485,7	1.484,3	1.443,6
Hər 100 nəfərə düşən sabit telefon abunəçilərinin sayı, abunəçi	15	15	15	15	14
ISDN abunəçilərinin sayı, abunəçi	7.317	5.488	2.673	4.232	1.558
Növbəti iş gününə qədər aradan qaldırılan sabit telefon xətlərinin baş vermiş xətalarda xüsusi çəkisi, faizlə	87,0
Şəhər yerlərində olan sabit telefon abunəçilərinin xüsusi çəkisi, faizlə	79,8	79,7	78,8	78,3	76,9
Mənzillərdə olan sabit telefon abunəçilərinin xüsusi çəkisi, faizlə	89,6	90,4	92,2	92,8	92,8
Telefon xidmətləri göstərilən yaşayış məntəqələrinin xüsusi çəkisi, faizlə	...	78	85	85	91
Ümumi istifadədə olan taksofonların sayı, ədəd	601	434	362	338	340
Hər 1000 nəfərə düşən ümumi istifadədə olan taksofonların sayı, ədəd	0,06	0,04	0,04	0,03	0,03
VoIP abunəçilərinin sayı, min abunəçi	118,8	164,3	255,8

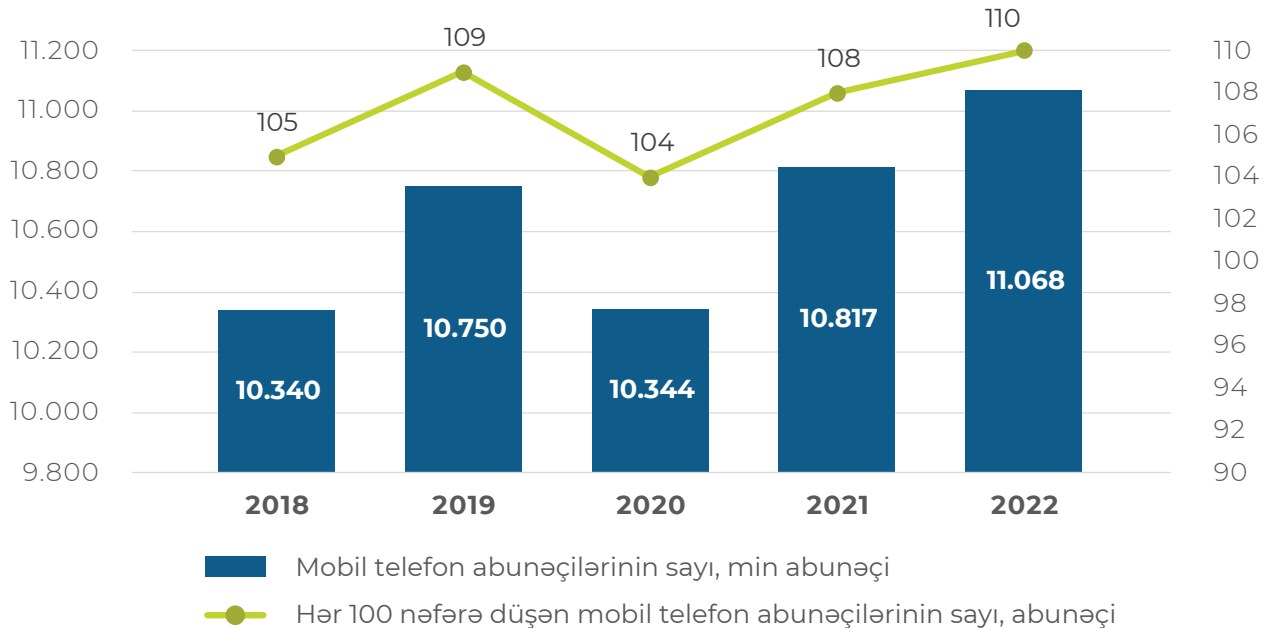

Mobil telefon şəbəkəsi

Ölkə üzrə mobil telefon şəbəkəsinin tam əhatəliliyinin təmin olunması, tarif paketlərinin çeşidliliyi, müxtəlif endirimlərin tətbiq edilməsi mobil şəbəkəyə marağı artırmış, nəticədə mobil telefon şəbəkəsi üzrə abunəçilərin sayı da artmışdır. Belə ki, 2020-2022-ci illərdə mobil telefon abunəçilərinin sayı 7% artaraq 11,068.1 min nəfər olmuşdur. Bu da, öz növbəsində hər 100 nəfərə düşən abunəçi sayını da son 5 ilin ən yüksək səviyyəsinə çatdırmışdır (110 nəfər) (bax Qrafik 2).

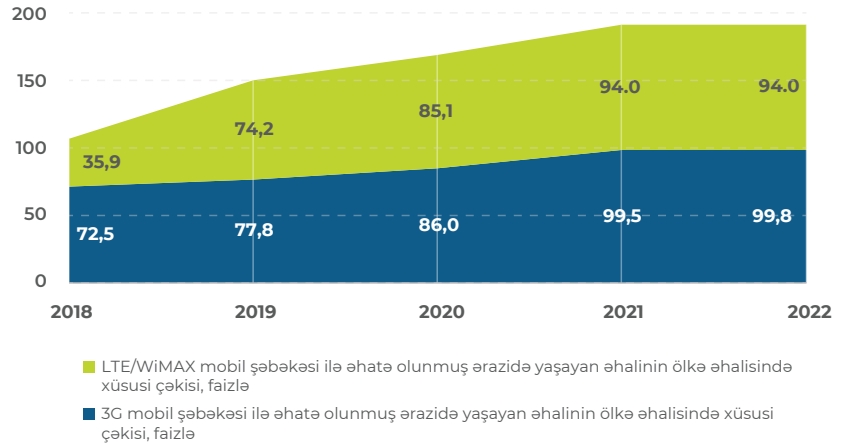
Mobil şəbəkə ilə əhatə olunmuş ərazilərdə yaşayan əhalinin xüsusi çəkisi stabil, yəni 100% olaraq qalır (bax Cədvəl 2).

Qrafik 2. Mobil telefon abunəçiləri və hər 100 nəfərə düşən abunəçi sayı

Digər tərəfdən, mobil telefon şəbəkəsinin inkişafını 3G və 4G mobil şəbəkəsinin əhatə dairəsinin genişlənməsi ilə də izah etmək olar. Belə ki, əhali üzrə 3G mobil şəbəkəsinin əhatə dairəsi 99,8%, LTE/WiMAX (4G) şəbəkəsinin əhatə dairəsi isə 94% təşkil edərək müsbət dinamikasını şərtləndirmişdir (bax Qrafik 3).

Qrafik 3. Mobil telefon şəbəkəsi, texnologiya üzrə

Cədvəl 2. Mobil telefon şəbəkəsi üzrə digər göstəricilər

Göstərici və ölçü vahidi	2018	2019	2020	2021	2022
M2M abunəçilərinin sayı, min abunəçi	...	114,4	134,3	140,8	188,1
Daşınmış mobil telefon nömrələrinin sayı, min ədəd	...	50,6	34,7	27,7	27,6
Mobil telefon abunəçilərinin sayı, min abunəçi	10.339,7	10.750,3	10.344,3	10.817,1	11.068,1
Hər 100 nəfərə düşən mobil telefon abunəçilərinin sayı, abunəçi	105	109	104	108	110
Mobil şəbəkə ilə əhatə olunmuş ərazidə yaşayan əhəlinin ölkə əhəlisində xüsusi çəkisi, faizlə	100	100	100	100	100
3G mobil şəbəkəsi ilə əhatə olunmuş ərazidə yaşayan əhəlinin ölkə əhəlisində xüsusi çəkisi, faizlə	72,5	77,8	86,0	99,5	99,8
LTE/WiMAX mobil şəbəkəsi ilə əhatə olunmuş ərazidə yaşayan əhəlinin ölkə əhəlisində xüsusi çəkisi, faizlə	35,9	74,2	85,1	94,0	94,0
Fakturasız mobil telefon abunəçilərinin sayı, min abunəçi	8.998,5	9.432,1	9.226,2	9.612,5	9.833,9

Trafik

Son dövrlərdə mobil telefonlardan istifadəyə üstünlük verilməsi sabit telefon şəbəkəsi üzrə danışıqlara da ciddi təsir göstərmişdir. İstər yerli sabit telefon operatorlarının, istərsə də digər xarici sabit telefon operatorlarının məlumatlarına baxdıqda sabit telefon üzərindən danışıqlar ildən-ilə azalmaqdadır. İnternet şəbəkəsinin inkişafı nəticəsində həm yerli, həm də beynəlxalq danışıqların müxtəlif mobil tətbiqlər üzərində aparılması beynəlxalq telefon trafikinə də ciddi təsir etmişdir (*bax Cədvəl 3*).

Cədvəl 3. Trafik üzrə göstəricilər

Göstərici və ölçü vahidi	2018	2019	2020	2021	2022
Şəhərlərarası və şəhərdaxili sabit şəbəkədən sabit şəbəkəyə çıxış trafiki, milyon dəqiqə	180,1
Ölkədaxili mobil telefon trafiki, milyon dəqiqə	...	18.574,7	18.725,6	19.729,6	18.088,8
Sabit genişzolaqlı internet trafiki, EB	2,6
Sabit telefon şəbəkəsindən mobil telefon şəbəkəsinə trafik, milyon dəqiqə	35,8	36,7	28,9	31,0	29,1
Mobil şəbəkəyə beynəlxalqdan giriş trafiki, milyon dəqiqə	...	38,5	35,3	26,7	24,9
Sabit şəbəkəyə beynəlxalqdan giriş trafiki, milyon dəqiqə	...	6,8	5,9	5,4	4,1

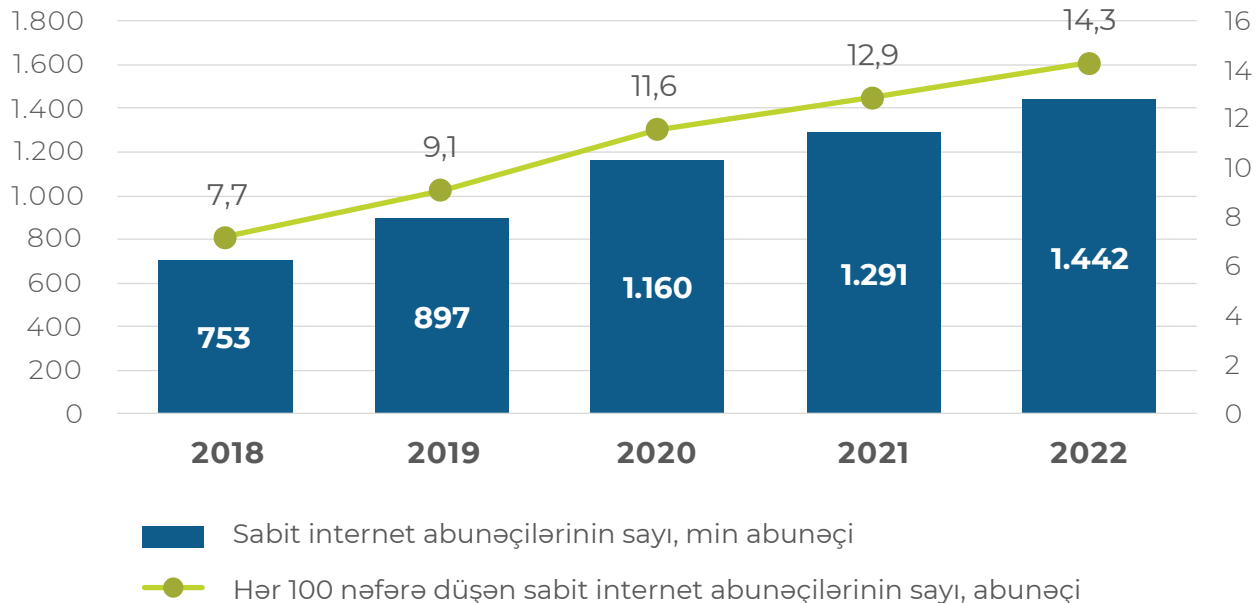
Göstərici və ölçü vahidi	2018	2019	2020	2021	2022
Sabit şəbəkədən beynəlxalq çıxış trafiki, milyon dəqiqə	...	5,6	3,9	2,4	2,5
Şəhərdaxili sabit şəbəkədən sabit şəbəkəyə çıxış trafiki, milyon dəqiqə	149,8
Sabit şəbəkədən sabit şəbəkəyə şəhərlərarası çıxış trafiki, milyon dəqiqə	20,7	16,3	15,1	11,1	30,3
Mobil genişzolaqlı internet trafiki (ölkə daxilində), EB	...	0,16	0,20	0,25	0,28
Mobil genişzolaqlı internet trafiki (ölkə xaricində, rouminq), EB	...	0,0002	0,0004	0,0004	0,0002
Mobil şəbəkədən sabit şəbəkəyə çıxış trafiki, milyon dəqiqə	...	182,7	184,7	186,5	185,6
Mobil şəbəkədən beynəlxalq çıxış trafiki, milyon dəqiqə	...	31,2	24,4	15,4	13,3
Digər mobil şəbəkələrə çıxış trafiki, milyon dəqiqə	...	3.242,7	3.574,4	3.828,7	3.795,1
Mobil şəbəkə daxili çıxış trafiki, milyon dəqiqə	...	13.877,9	14.614,4	14.269,3	13.106,4
Göndərilmiş SMS-lərin sayı, milyon ədəd	...	269,5	303,3	310,3	356,2
Cəmi beynəlxalq giriş trafiki, milyon dəqiqə	...	45,3	41,2	32,1	29,0
Cəmi beynəlxalq çıxış trafiki, milyon dəqiqə	...	36,8	28,3	17,8	15,8

İnternet Şəbəkəsi

Son dövrlərdə “Onlayn Azərbaycan” layihəsi çərçivəsində Bakı şəhəri və regionlarda telekommunikasiya şəbəkəsinin GPON (gigabit passiv optik şəbəkə) və simsiz texnologiyalar əsasında modernləşdirilməsi, sürətli və kəsintisiz fiber-optik şəbəkənin qurulması nəticəsində sabit genişzolaqlı internet abunəçilərinin sayına da ciddi təsir göstərmişdir. Belə ki, son bir ildə sabit genişzolaqlı internet abunəçilərinin sayı 150,2 min abunəçi artaraq 1,441,5 min abunəçiyə yüksəlmişdir. Həmçinin sabit genişzolaqlı internet abunəçilərinin sayı 2018-ci illə müqayisədə 2022-ci ildə 1,9 dəfə artmışdır. Bu hər 100 nəfərə düşən abunəçi sayına da təsir etmişdir (*bax Qrafik 4*).

Qrafik 4. Sabit genişzolaqlı internet abunəçilərinin sayı və hər 100 nəfərə düşən abunəçi sayı

Beynəlxalq internet kanalının ümumi tutumu 2022-ci ildə 13% artaraq 2,250,000 Mbit/s olmuşdur. İstifadə olunan beynəlxalq internet kanalının həcmi isə 2,0 dəfəyə yaxın artmış, 1,089,600 Mbit/s-ə çatmışdır (bax Cədvəl 4).

Cədvəl 4. *İnternet şəbəkəsi üzrə göstəricilər*

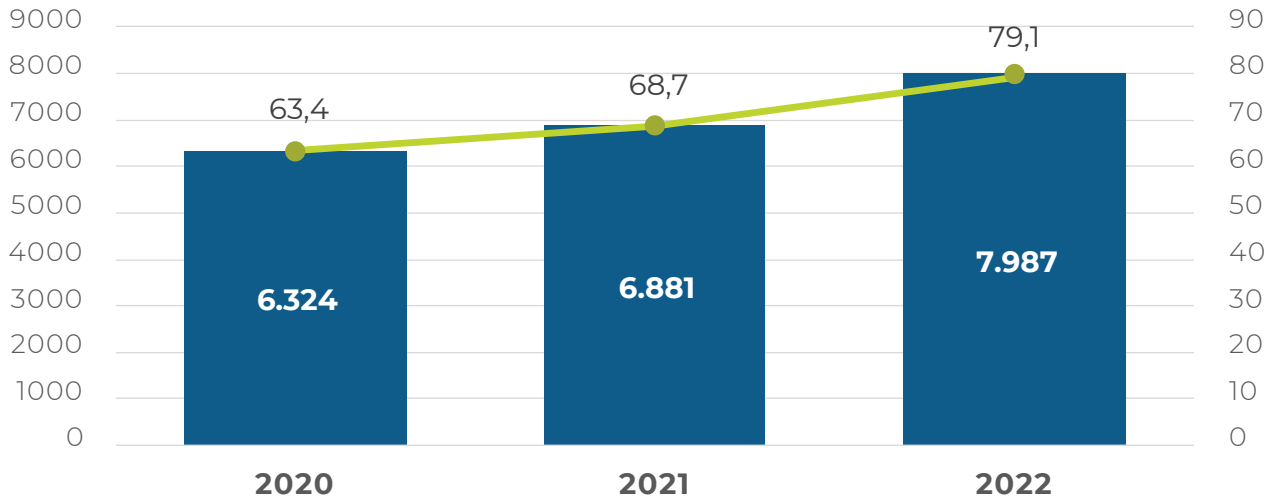
Göstərici və ölçü vahidi	2018	2019	2020	2021	2022
Sabit internet abunəçilərinin sayı, min abunəçi	752.8	897.2	1,159.9	1,291.3	1,441.5
Hər 100 nəfərə düşən sabit internet abunəçilərinin sayı, abunəçi	7.7	9.1	11.6	12.9	14.3
Bir istifadəçi üçün beynəlxalq internet kanalının həcmi, kbit/s	83.5	111.1	181.5	198.6	222.9
Beynəlxalq internet kanalının ümumi tutumu, Mbit/s	1,400,000	1,130,000	1,810,000	1,990,000	2,250,000
İstifadə olunan beynəlxalq internet kanalının həcmi, Gbit/s	414.0	485.1	688.0	692.1	1,089.6

Son dövrlərdə 3G və 4G mobil şəbəkəsinin əhatə dairəsinin genişlənməsi, smartfonlar (“Ağıllı telefon”lar) vasitəsilə müxtəlif xidmətlərdən istifadənin daha əlçatan olması səbəbindən aktiv mobil genişzolaqlı internet abunəçilərinin sayında ciddi artıma gətirib çıxartmışdır. Nəticədə hər 100 nəfərə düşən aktiv mobil genişzolaqlı internet abunəçilərinin sayı əvvəlki illə müqayisədə 2022-ci ildə 10 nəfər və ya 15% artaraq 79 nəfərə çatmışdır (bax Qrafik 5).

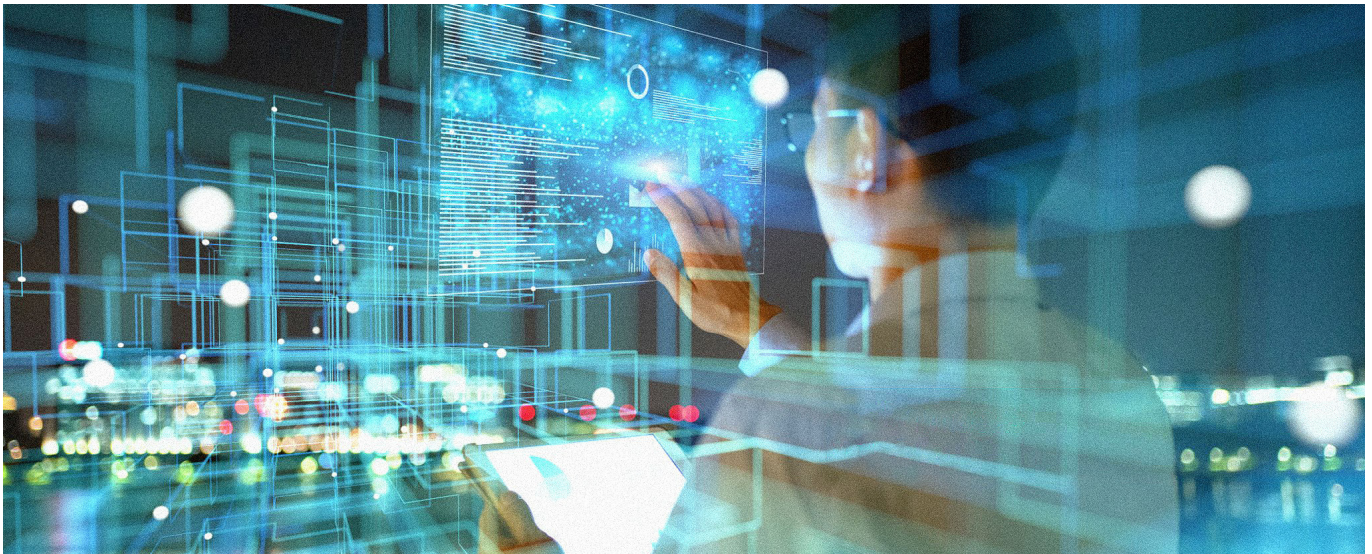
Bundan əlavə **“Onlayn Azərbaycan”** layihəsi çərçivəsində yüksəksürətli internet xidmətlərinin əhatə dairəsinin genişlənməsi, əhaliyə daha ucuz tarif paketləri təklif olunmaqla yüksəksürətli internetdən istifadə edilməsinin təşviq edilməsi nəticəsində ölkəmizdə fiber-optik xətlər üzərindən təklif edilən internet xidmətlərindən istifadə edən abunəçilərin sayının artımına səbəb olmuşdur. Bu müsbət tendensiyanın gələcək illərdə daha da artacağı ehtimal edilir.

Qrafik 5. Aktiv mobil internet abunəçilərinin sayı və hər 100 nəfərə düşən abunəçi sayı

- Aktiv mobil genişzolaqlı internet abunəçilərinin sayı, min abunəçi
- Hər 100 nəfərə düşən aktiv mobil genişzolaqlı internet abunəçilərinin sayı, abunəçi

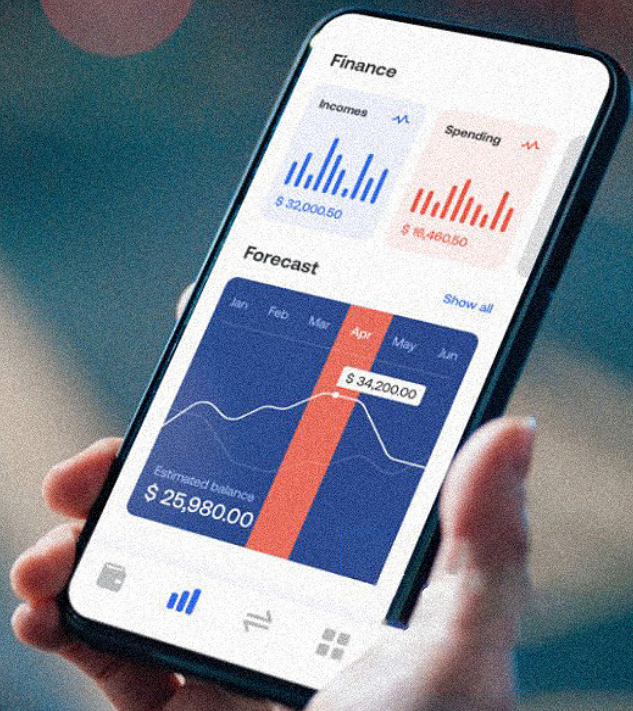

Cədvəl 5. *İnternet şəbəkəsi üzrə göstəricilər*

Göstərici və ölçü vahidi	2018	2019	2020	2021	2022
Aktiv mobil genişzolaqlı internet abunəçilərinin sayı, min abunəçi	6,323.6	6,880.5	7,987.1
Hər 100 nəfərə düşən aktiv mobil genişzolaqlı internet abunəçilərinin sayı, abunəçi	63.4	68.7	79.1
Xüsusi mobil genişzolaqlı (data kard, WIFI dongle) (fakturasız) internet abunəçilərinin sayı, nəfər	6,155.0	5,074.0	6,820.0	9,454.0	15,949.0
Hər 100 nəfərə düşən xüsusi mobil genişzolaqlı internet abunəçilərinin sayı, abunəçi	0.06	0.05	0.07	0.09	0.16
DSL internet abunəçilərinin sayı, min abunəçi	...	379.3	439.9	460.6	620.4
Evlərə/mənzillərə fiber xətti ilə qoşulmuş internet abunəçilərinin sayı, min abunəçi	131.8	160.2	195.0
256 kbit/s-dən 2 Mbit/s-ə qədər sürətlə qoşulmuş sabit genişzolaqlı internet abunəçilərinin sayı, min abunəçi	484.6	455.3	394.6
2 Mbit/s-dən 10 Mbit/s-ə qədər sürətlə qoşulmuş sabit genişzolaqlı internet abunəçilərinin sayı, min abunəçi	412.3	491.2	564.4
10 Mbit/s-ə bərabər və ya 10 Mbit/s-dən yüksək sürətlə qoşulmuş sabit genişzolaqlı internet abunəçilərinin sayı, min abunəçi	263.0	344.9	482.5
10 Mbit/s-dən 30 Mbit/s-dək sürət aralığında olan abunəçilərin sayı, min abunəçi	78,9	106,9	211,7

Göstərici və ölçü vahidi	2018	2019	2020	2021	2022
30 Mbit/s-dən 100 Mbit/s-dək sürət aralığında olan abunəçilərin sayı, min abunəçi	177,6	229,0	260,6
100 Mbit/s-yə bərabər və 100 Mbit/s-dən yüksək sürət aralığında olan abunəçilərin sayı, min abunəçi	6,5	8,9	10,2
Sabit genişzolaqlı internet abunəçilərinin sayı, min abunəçi	752.8	897.3	1,159.9	1,291.3	1,441.5
Hər 100 nəfərə düşən sabit genişzolaqlı internet abunəçilərinin sayı, abunəçi	7.7	9.1	11.6	12.9	14.3
Digər sabit genişzolaqlı internet abunəçilərinin sayı, min abunəçi	0.3	0.9	3.5	7.3	7.8
Peyk üzrə genişzolaqlı internet abunəçilərinin sayı, min abunəçi	0.6	0.7	1.0	0.4	0.6
Standart mobil genişzolaqlı internet (data kard, WIFI dongle istisna olmaqla) abunəçilərinin sayı, abunəçi	2,349,590	2,646,247	2,942,438	3,318,631	3,985,502
Hər 100 nəfərə düşən standart mobil genişzolaqlı internet abunəçilərinin sayı, abunəçi	23.9	26.7	29.5	33.1	39.5
Sabit genişzolaqlı və sabit telefon abunəçiliyi paketi olan abunəçilərin sayı, abunəçi	...	371	2,047	10,937	181,434
Sabit genişzolaqlı, sabit telefon və ödənişli TV abunəçiliyi paketi olan abunəçilərin sayı, abunəçi	...	352	490	932	2,302
Yerüstü simsiz genişzolaqlı internet qoşulmalarının sayı, abunəçi	...	923	3,450	6,276	14,600

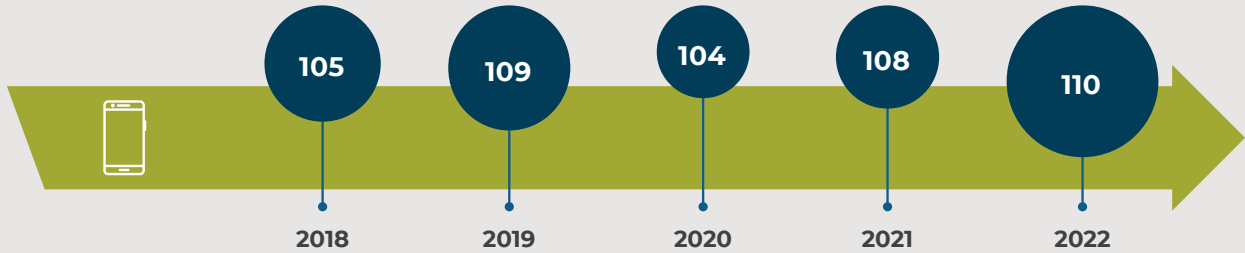

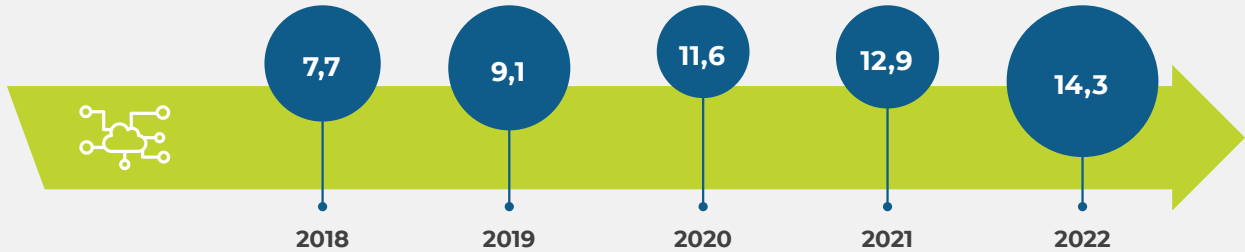
İKT infrastrukturunu və İKT-yə çıxış

Qrafik 6. Sabit və mobil genişzolaqlı internet abunəçiləri və hər 100 nəfərə düşən abunəçi sayı

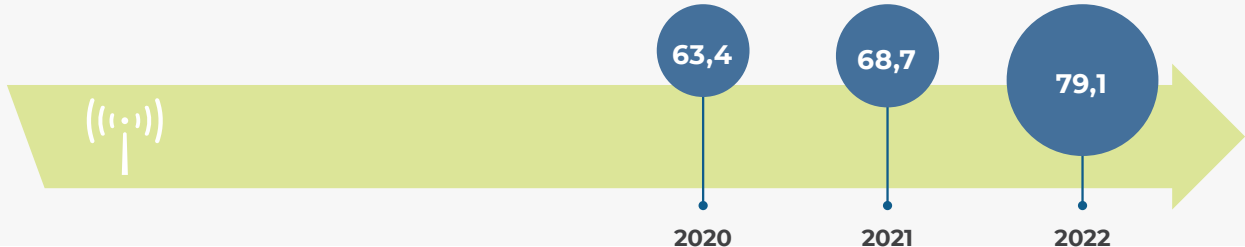
Hər 100 nəfərə düşən mobil telefon abunəçiləri, nəfər

Hər 100 nəfərə düşən sabit genişzolaqlı internet abunəçiləri, nəfər

Hər 100 nəfərə düşən aktiv mobil genişzolaqlı internet abunəçiləri, nəfər

2022-ci ilədək dövlət operatorları tərəfindən ölkəmizdə 1 Mbit/s və qiyməti 10 manat olan internet paketi mövcud idisə, 2022-ci ildən bu tarif ləğv edilmişdir. Belə ki, 1 Mbit/s internetin əvəzinə 4 Mbit/s internet 13 manata təklif edilməyə başlanılmışdır. Nəticədə əhaliyə təklif edilən 1 Mbit/s internetin qiyməti 10 manatdan 3,25 manata kimi enmiş, əhaliyə ucuz qiymətə daha sürətli internet xidməti təklif edilmişdir. Gələcəkdə isə internet sürətinin minimum **25 Mbit/s** qədər artırılması nəzərdə tutulub. Bu həm e-ticarət xidmətlərinin genişlənməsinə, əhəlinin İKT biliklərinin yüksəlməsinə, həm də beynəlxalq reytinglərdə ölkəmizin mövqeyinə müsbət təsir göstərəcəkdir.

Cədvəl 6. İKT infrastrukturunu və İKT-yə çıxış üzrə göstəricilər

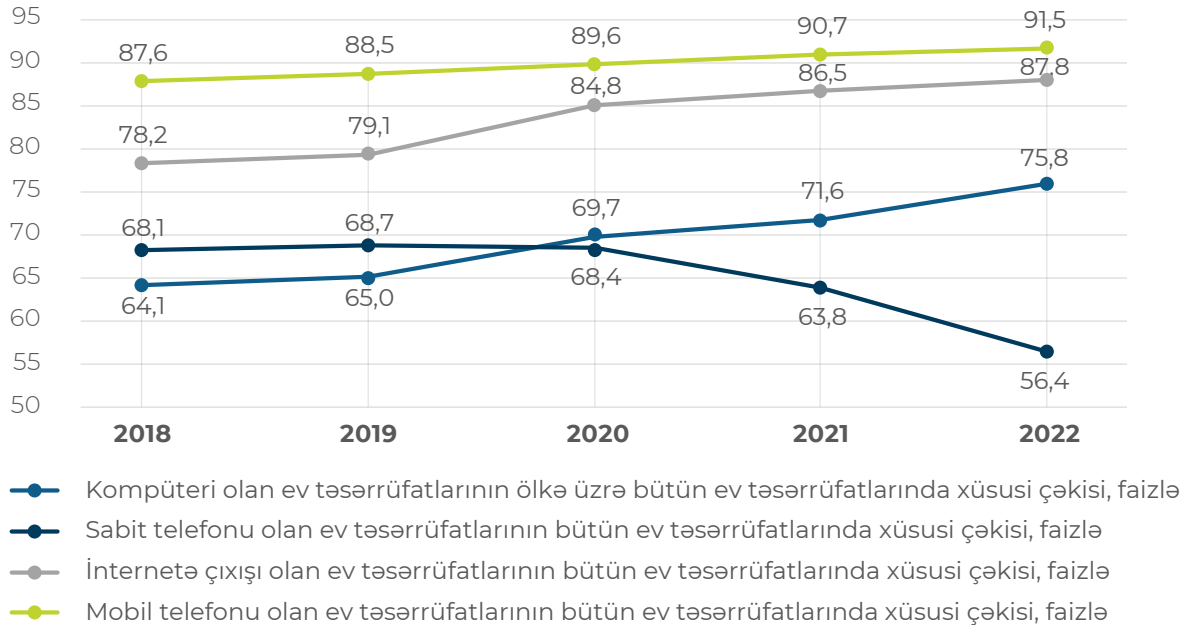
Göstərici və ölçü vahidi	2018	2019	2020	2021	2022
Hər 100 nəfərə düşən sabit telefon abunəçiləri, nəfər	15	15	15	15	14
Hər 100 nəfərə düşən mobil telefon abunəçiləri, nəfər	105	109	104	108	110
Hər 100 nəfərə düşən sabit genişzolaqlı internet abunəçiləri, nəfər	7.7	9.1	11.6	12.9	14.3
Hər 100 nəfərə düşən aktiv mobil genişzolaqlı abunəçiləri, nəfər	63.4	68.7	79.1
Bir istifadəçi üçün beynəlxalq internet kanalının həcmi, kbit/s	83.5	111.1	181.5	198.6	222.9
3G şəbəkəsinin əhatə dairəsi (əhali üzrə), faizlə	72.5	77.8	86.0	99.5	99.8
Sabit genişzolaqlı internet üzrə qiymət sərbəti (5 GB), manat	10	10	10	10	13
Mobil telefon üzrə qiymət sərbəti (aşağı səviyyəli istifadə 70 dəqiqə və 20 SMS), manat	10	10	10	10	10
Mobil genişzolaqlı internetin aylıq qiyməti (500 MB, 70 dəqiqə, 20 SMS) və (2 GB, 140 dəqiqə, 70 SMS), manat	10	10	10	10	10

Ev təsərrüfatları üzrə İKT göstəriciləri

Son dövrlərdə ölkəmizdə rəqəmsallaşma və İKT sahəsində yeni infrastruktur quruculuğu, müasir texnologiyaların tətbiqi və modernizasiyası sahəsində görülmüş mühüm işlər nəticəsində ev təsərrüfatlarının İKT-dən istifadəsində özünü müsbət cəhətdən göstərmişdir. Belə ki, kompüterli olan ev təsərrüfatlarının bütün ölkə üzrə ev təsərrüfatlarında xüsusi çəkisi 2022-ci ildə 75,8% təşkil etmişdir ki, bu da 2018-ci illə müqayisədə 11,7% bəndi, ötən illə müqayisədə isə 4,2% bəndi çoxdur (bax Qrafik 7).

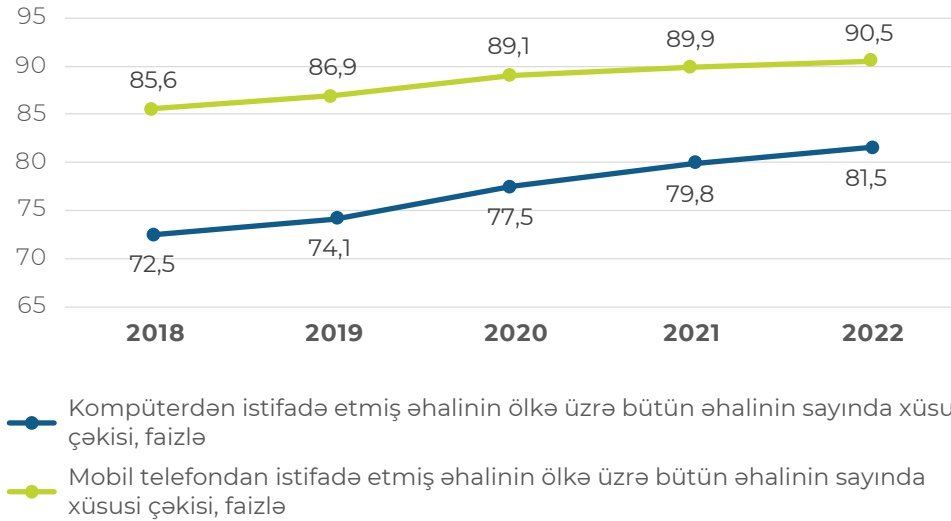
Qrafik 7. Ev təsərrüfatları üzrə İKT və internetə çıxış üzrə göstəricilər

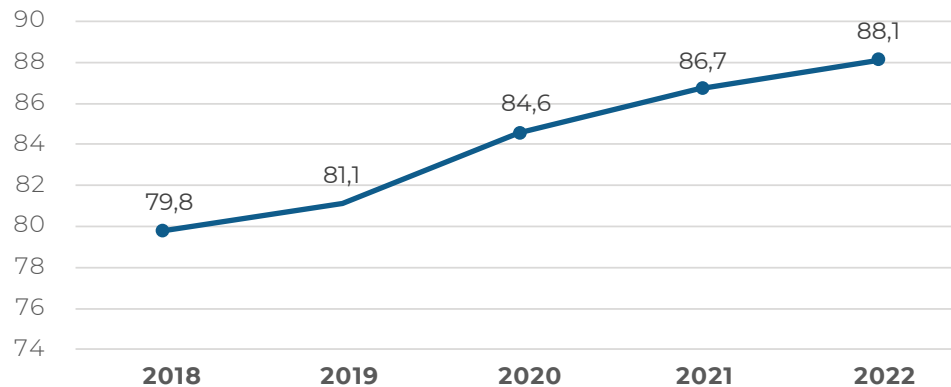
Kompüterdən, mobil telefondan və internetdən istifadə etmiş əhalinin ölkə üzrə bütün əhalinin sayında xüsusi çəkisində də 2022-ci ildə artım müşahidə olunmuşdur.

Son 5 ildə ölkəmizdə internetdən istifadə edənlərin sayı 8,3% bəndi artmışdır. 2022-ci il üzrə aparılmış sorğunun nəticəsinə əsasən ölkəmizdə əhalinin 88,1%-i internet istifadəçisidir (bax Qrafik 7.2).

Qrafik 7.1 Ev təsərrüfatları üzrə cihazlardan istifadə göstəriciləri

Qrafik 7.2. Əhali üzrə internetdən istifadə göstəriciləri

Cədvəl 7. Ev təsərrüfatları üzrə İKT göstəriciləri

Göstərici və ölçü vahidi	2018	2019	2020	2021	2022
Kompüterli olan ev təsərrüfatlarının ölkə üzrə bütün ev təsərrüfatlarında xüsusi çəkisi, faizlə	64,1	65,0	69,7	71,6	75,8
Sabit telefonu olan ev təsərrüfatlarının bütün ev təsərrüfatlarında xüsusi çəkisi, faizlə	68,1	68,7	68,4	63,8	56,4
İnternetə çıxışı olan ev təsərrüfatlarının bütün ev təsərrüfatlarında xüsusi çəkisi, faizlə	78,2	79,1	84,8	86,5	87,8
Mobil telefonu olan ev təsərrüfatlarının bütün ev təsərrüfatlarında xüsusi çəkisi, faizlə	87,6	88,5	89,6	90,7	91,5
Radiosu olan ev təsərrüfatlarının bütün ev təsərrüfatlarında xüsusi çəkisi, faizlə	94,7	94,9	95,7	96,0	96,5
Televizoru olan ev təsərrüfatlarının bütün ev təsərrüfatlarında xüsusi çəkisi, faizlə	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Kompüterdən istifadə etmiş əhəlinin ölkə üzrə bütün əhəlinin sayında xüsusi çəkisi, faizlə	72,5	74,1	77,5	79,8	81,5
Mobil telefondan istifadə etmiş əhəlinin ölkə üzrə bütün əhəlinin sayında xüsusi çəkisi, faizlə	85,6	86,9	89,1	89,9	90,5
İnternetdən istifadə etmiş əhəlinin ölkə üzrə bütün əhəlinin sayında xüsusi çəkisi, faizlə	79,8	81,1	84,6	86,7	88,1

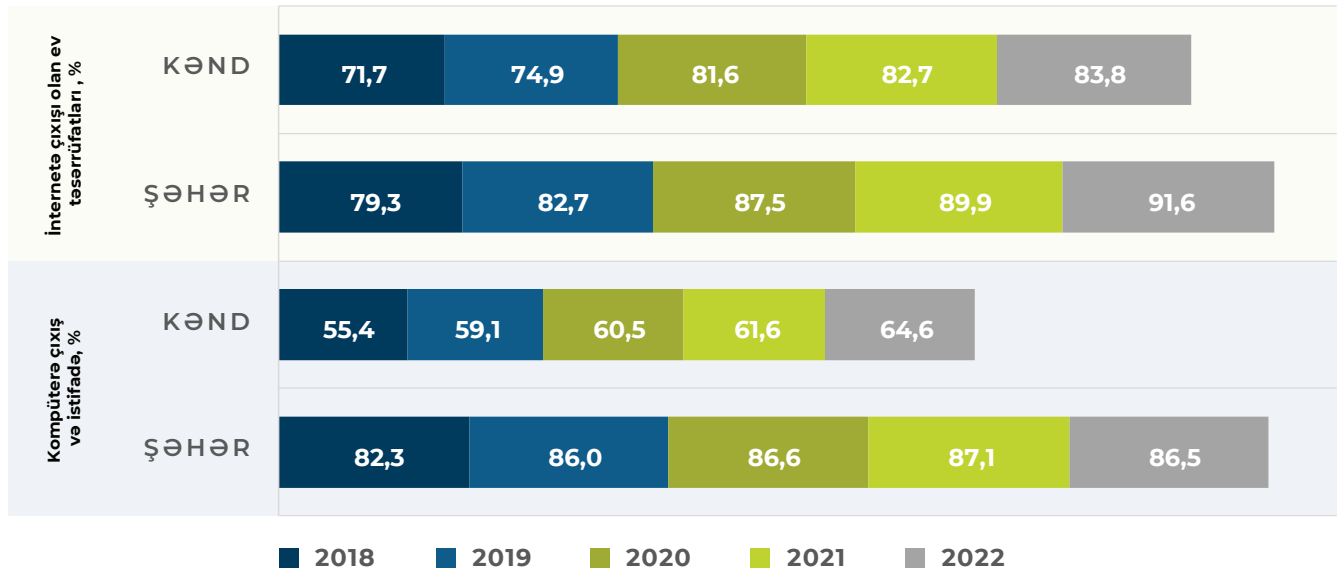

Kompüterə ÇIXIŞ VƏ İSTİFADƏ

“Onlayn Azərbaycan” layihəsi çərçivəsində Bakı şəhərində və regionlarda həyata keçirilən işlər nəticəsində internetin əhatə dairəsi genişlənmiş, nəticədə internetə çıxışı olan ev təsərrüfatlarının ölkə üzrə bütün ev təsərrüfatlarında xüsusi çəkisi artmışdır.

Bunun nəticəsində kompüterə çıxışı olan ev təsərrüfatlarının ölkə üzrə bütün ev təsərrüfatlarında xüsusi çəkisi ötən illə müqayisədə 4.2 faiz bəndi, 2018-ci illə müqayisədə isə 11.7 faiz bəndi artmışdır. Artım daha çox kənd yerlərində olmuşdur. Kompüter istifadə edən kişi və qadınların istifadəçi nisbətində baxdıqda, 2021-ci ildə aradakı fərq 0.8% olsa da, 2022-ci ildə bu fərq 0.4%-ə qədər azalmışdır (bax Cədvəl 8).

Qrafik 8. İnternetə çıxışı olan ev təsərrüfatlarının kənd-şəhər bölgüsü

Cədvəl 8. Kompüterə çıxış və istifadə üzrə digər göstəricilər

Göstərici və ölçü vahidi	2018	2019	2020	2021	2022
Kompüterli olan ev təsərrüfatlarının ölkə üzrə bütün ev təsərrüfatlarında xüsusi çəkisi (şəhər-kənd yerlərinə görə bölgüsü), faizlə	64.1	65.0	69.7	71.6	75.8
şəhər	82.3	86.0	86.6	87.1	86.5
kənd	55.4	59.1	60.5	61.6	64.6
Kompüterli olan ev təsərrüfatlarının ölkə üzrə bütün ev təsərrüfatlarında xüsusi çəkisi (ev təsərrüfatlarının tərkibinə görə bölgüsü), faizlə	64.1	65.0	69.7	71.6	75.8
1 nəfərdən ibarət	53.1	54.9	59.5	60.3	63.1
2-3 nəfərdən ibarət	72.0	73.8	77.6	80.1	83.7
4-5 nəfərdən ibarət	72.9	74.5	79.7	81.8	83.5
6 və daha çox üzvü olan	36.2	39.1	41.3	43.7	45.6
Kompüterdən istifadə edən əhəlinin ölkə üzrə bütün əhəlinin sayında xüsusi çəkisi (genderə görə bölgüsü), faizlə	72.5	74.1	77.5	79.8	81.5
kişi	72.6	74.3	77.8	80.2	81.6
qadın	74.2	73.9	77.2	79.4	81.2

Göstərici və ölçü vahidi	2018	2019	2020	2021	2022
Kompüterdən istifadə edən əhalinin ölkə üzrə bütün əhalinin sayında xüsusi çəkisi (yaş tərkibinə görə bölgüsü), faizlə					
24 yaşadək	72.9	74.5	77.6	80.6	82.5
25-35 yaş qrupu	79.4	80.7	83.8	84.1	87.1
36-64 yaş qrupu	73.0	75.1	79.4	81.7	83.6
65 və yuxarı	48.6	49.1	50.8	56.8	57.6
Kompüterdən istifadə edən əhalinin ölkə üzrə bütün əhalinin sayında xüsusi çəkisi (təhsil səviyyəsinə görə bölgüsü), faizlə					
məktəbəqədər və ibtidai	58.3	57.1	57.7	56.7	58.4
ümumi orta	60.9	61.1	63.7	66.9	68.6
tam orta və peşə	70.4	70.7	73.4	82.4	84.1
orta ixtisas və ali	91.6	91.5	92.7	93.2	93.6
Kompüterdən istifadə edən əhalinin ölkə üzrə bütün əhalinin sayında xüsusi çəkisi (iqtisadi fəallıq vəziyyətinə görə bölgüsü), faizlə	72.5	74.1	77.5	79.8	81.5
məşğul şəxs	81.5	82.4	83.5	84.8	85.5
işsiz şəxs	47.6	47.1	46	44.7	43.7
iqtisadi qeyri-fəal şəxs	53.8	53.4	53.3	52.4	51.8
Kompüterdən istifadə edən əhalinin ölkə üzrə bütün əhalinin sayında xüsusi çəkisi (peşə sahəsinə görə bölgüsü), faizlə	72.5	74.1	77.5	79.8	81.5

Cədvəl 9. *İnternetə çıxış və istifadə üzrə göstəricilər*

Göstərici və ölçü vahidi	2018	2019	2020	2021	2022
Qanunverici, yüksək vəzifəli və rəhbər şəxslər	78.9	82.4	89.3	87.1	85.1
Peşəkar mütəxəssislər	79.3	82.6	89.6	90.0	90.4
Mütəxəssislər və köməkçi heyət	84.6	87.7	95.1	97.0	98.9
İdarə (ofis) qulluqçuları	72.5	75.5	81.9	86.2	90.6
Xidmət sahələrinin və ticarət müəssisələrinin işçiləri	73.0	75.1	81.4	82.0	82.6
Kənd təsərrüfatı, meşəçilik və balıqçılıq sahəsində ixtisaslı işçilər	68.8	71.0	77.0	79.6	82.4
İxtisaslı işçilər və bir-birinə yaxın peşələrin fəhlələri	76.6	79.0	85.6	87.9	90.2
Operator və mexanizatorlar, montajçılar	89.5	93.3	96.7	96.7	96.7
Yardımcı işçilər	34.7	36.0	40.9	45.1	49.7
Silahlı qüvvələrdə çalışanlar	11.3	12.0	13.7	14.7	15.7
İnternetə çıxışı olan ev təsərrüfatlarının ölkə üzrə bütün ev təsərrüfatlarında xüsusi çəkisi (şəhər-kənd yerlərinə görə bölgüsü), faizlə	78.2	79.1	84.8	86.5	87.8
şəhər	79.3	82.7	87.5	89.9	91.6
kənd	71.7	74.9	81.6	82.7	83.8
İnternetə çıxışı olan ev təsərrüfatlarının ölkə üzrə bütün ev təsərrüfatlarında xüsusi çəkisi (ev təsərrüfatlarının tərkibinə görə bölgüsü), faizlə					
1 nəfərdən ibarət	73.8	75.8	78.6	79.3	83.1
2-3 nəfərdən ibarət	84.1	84.6	91.3	92.3	93.8
4-5 nəfərdən ibarət	83.8	85.1	90.5	93.2	93.5
6 və daha çox üzvü olan	64.1	64.3	70.6	71.7	73.5

Göstərici və ölçü vahidi	2018	2019	2020	2021	2022
İnternetdən istifadə edən əhalinin ölkə üzrə bütün əhalinin sayında xüsusi çəkisi (genderə görə bölgüsü), faizlə	79.8	81.1	84.8	86.5	88.1
kişi	83.7	83.9	85.8	87.9	89.4
qadın	76.0	78.4	83.4	85.5	86.8
İnternetdən istifadə edən əhalinin ölkə üzrə bütün əhalinin sayında xüsusi çəkisi (yaş qrupuna görə bölgüsü), faizlə					
24 yaşadək	71.6	72.4	74.6	75.2	78.6
25-35 yaş qrupu	87.3	88.2	92.8	95.3	96.1
36-64 yaş qrupu	86.1	87.4	91.7	94.4	95.7
65 və yuxarı	54.4	58.9	60.4	64.2	66.8
İnternetdən istifadə etmiş əhalinin ölkə üzrə bütün əhalinin sayında xüsusi çəkisi (təhsil səviyyəsinə görə bölgüsü), faizlə					
məktəbəqədər və ibtidai	75.8	76.7	79.7	81.6	82.6
ümumi orta	75.1	77.5	81.4	83.5	84.5
tam orta və peşə	76.6	78.1	82.9	85.1	85.8
orta ixtisas və ali	91.6	91.7	95.1	96.6	97.4
İnternetdən istifadə edən əhalinin ölkə üzrə bütün əhalinin sayında xüsusi çəkisi (iqtisadi fəallıq vəziyyətinə görə bölgüsü), faizlə					
məşğul şəxs	83.6	84.5	87.1	89.3	91.5
işsiz şəxs	49.8	49.1	43.6	45.6	45.1
iqtisadi qeyri-fəal şəxs	52.6	52.2	51.4	49.9	48.4

Göstərici və ölçü vahidi	2018	2019	2020	2021	2022
İnternetdən istifadə etmiş əhalinin ölkə üzrə bütün əhalinin sayında xüsusi çəkisi (məşğul olduğu peşəyə görə bölgüsü), faizlə					
Qanunverici, yüksək vəzifəli və rəhbər şəxslər	90.0	93.1	95.2	94.7	97.1
Peşəkar mütəxəssislər	90.5	89.9	90.9	97.8	98.6
Mütəxəssislər və köməkçi heyət	97.7	98.0	99.4	99.2	99.5
İdarə (ofis) qulluqçuları	82.7	87.1	89.8	93.6	96.2
Xidmət sahələrinin və ticarət müəssisələrinin işçiləri	85.3	87.3	89.6	89.1	89.7
Kənd təsərrüfatı, meşəçilik və balıqçılıq sahəsində ixtisaslı işçilər	81.1	84.5	91.5	92.3	93.1
İxtisaslı işçilər və bir-birinə yaxın peşələrin fəhlələri	90.6	89.3	93.9	95.5	97.1
Operator və mexanizatorlar, montajçılar	96.5	96.4	98.5	98.9	99.4
Yardımcı işçilər	39.7	39.3	40.7	44.2	47.9
Silahlı qüvvələrdə çalışanlar	12.4	13.2	13.5	14.7	16.0
İnternetdən istifadə etmiş əhalinin ölkə üzrə bütün əhalinin sayında xüsusi çəkisi (istifadə yerinə görə bölgüsü), faizlə					
Ev	62.4	63.0	64.8	65.5	67.3
İş yeri	19.1	20.0	20.5	20.7	20.8
Təhsil müəssisəsi	8.3	8.4	8.6	8.1	8.0
Başqasının evi	0.7	0.7	0.8	0.8	0.9
İnternetə açıq çıxışı olan ictimai yerlərdə	3.0	3.1	3.2	3.3	3.3
Kommersiya təşkilatlarında	0.5	0.5	0.6	0.6	0.7
Yolda olarkən	14.3	14.3	14.1	14.2	14.4
İnternetdən istifadə edən əhalinin (15 yaşdan aşağı) ölkə üzrə bütün əhalinin sayında xüsusi çəkisi, faizlə	92.8	84.1	85.7	89.8	91.3

Göstərici və ölçü vahidi	2018	2019	2020	2021	2022
İnternetdən istifadə edən əhəlinin (15-24 yaş qrupu) ölkə üzrə bütün əhəlinin sayında xüsusi çəkisi, faizlə	95.6	86.4	88.4	93.5	94.8
İnternetdən istifadə edən əhəlinin (25-74 yaş qrupu) ölkə üzrə bütün əhəlinin sayında xüsusi çəkisi, faizlə	87.6	79.8	80.9	84.0	85.4
İnternetdən istifadə edən əhəlinin (74 yaşdan yuxarı şəxslər) ölkə üzrə bütün əhəlinin sayında xüsusi çəkisi, faizlə	29.6	25.3	26.0	26.5	28.4
İnternetdən istifadə edən şəxslərin internetdən istifadə məqsədlərinə görə bölgüsü, faizlə					
İnformasiya axtarmaq	42.9	43.2	43.5	44.7	45.5
Əlaqə yaratmaq	62.6	66.2	66.6	67.0	67.7
Təlim və təhsil	7.2	7.3	7.7	6.9	7.0
Sağlamlıqla əlaqədar fəaliyyət	7.3	7.5	8.4	8.1	8.5
Əmtəə və xidmətlərin sifariş və ya satışı	4.5	4.6	4.9	4.4	4.5
Hakimiyyət orqanları ilə əlaqə	6.2	6.6	7.2	7.1	7.3
İnternet istifadəçilərinin internetdən istifadə tezliyinə görə bölgüsü, yekuna nisbətən faizlə					
orta hesabla hər gün	81,8	82,0	87,3	88,4	90,1
həftədə ən azı bir dəfə	15,6	15,3	11,5	9,5	7,8
ayda ən azı bir dəfə	1,5	1,7	0,8	1,2	1,7
son 3 ayda bir dəfə	1,1	1,0	0,4	0,9	0,4

Göstərici və ölçü vahidi	2018	2019	2020	2021	2022
İnternetdən istifadə edən əhalinin ölkə üzrə bütün əhalinin sayında xüsusi çəkisi (portativ qurğuların növünə görə bölgüsü), faizlə					
Mobil telefon	65.5	66.7	67.2	67.5	67.7
Planşet	8.3	8.4	8.8	8.6	8.7
Portativ kompüter (noutbuk, netbuk)	28.7	30.6	32.5	34.3	35.2
Digər portativ qurğular (oyun qurğuları, saat və s.)	1.6	1.9	2.1	2.0	2.2
İnternetə çıxışı olmayan ev təsərrüfatlarının səbəblər üzrə bölgüsü, yekuna nisbətən faizlə					
İnternet lazım deyil	37.4	45.2	48.1
Digər yerdə internetə çıxışın olması	5.9	5.8	11.0
İnternetə qoşulmaq üçün zəruri avadanlıqların baha olması	9.8	8.7	8.3
İstifadə haqqının yüksək olması	11.3	11.7	10.1
İnternetdə şəxsi məlumatların qorunmasına əmin olmamaq	3.3	2.7	2.7
Ərazidə texniki imkanın olmaması	7.6	7.4	5.9
İnternetin sürət və keyfiyyətinin qaneedici olmaması	6.6	3.5	2.7
İnternet zərərli hesab edildiyi üçün	7.6	7.1	4.8
Digər səbəblər	10.5	7.9	6.4

Cədvəl 10. Telefona çıxış və istifadə üzrə göstəricilər

Göstərici və ölçü vahidi	2018	2019	2020	2021	2022
Telefonu olan ev təsərrüfatlarının ölkə üzrə bütün ev təsərrüfatlarında xüsusi çəkisi (şəhər-kənd yerlərinə görə bölgüsü), faizlə	98.1	97.7	98.4	97.8	96.3
şəhər	98.8	98.5	98.5	99.1	97.5
kənd	97.3	96.8	98.2	96.3	95.2
Sabit telefonu olan ev təsərrüfatlarının ölkə üzrə bütün ev təsərrüfatlarında xüsusi çəkisi (şəhər-kənd yerlərinə görə bölgüsü), faizlə	68.1	68.7	68.4	63.8	56.4
şəhər	95.0	97.3	92.0	90.1	87.3
kənd	34.5	34.3	39.8	32.1	26.5
Mobil telefona malik ev təsərrüfatlarının ölkə üzrə bütün ev təsərrüfatlarında xüsusi çəkisi (şəhər-kənd yerlərinə görə bölgüsü), faizlə	87.6	88.5	89.6	90.7	91.5
şəhər	90.1	91.6	92.1	92.8	93.2
kənd	84.6	84.8	86.6	88.2	89.9
Mobil telefondan istifadə edən əhəlinin ölkə üzrə bütün əhəlinin sayında xüsusi çəkisi (şəhər-kənd yerlərinə görə bölgüsü), faizlə	85.6	86.9	89.1	89.9	90.5
şəhər	88.5	88.9	84.8	96.8	97.0
kənd	84.4	84.7	81.8	82.1	82.6

Göstərici və ölçü vahidi	2018	2019	2020	2021	2022
Mobil telefondan istifadə edən əhəlinin ölkə üzrə bütün əhəlinin sayında xüsusi çəkisi (gender üzrə bölgüsü), faizlə					
kişi	90.0	91.2	91.5	92.8	93.0
qadın	83.3	83.7	84.8	88.0	88.1
Mobil telefondan istifadə edən əhəlinin ölkə üzrə bütün əhəlinin sayında xüsusi çəkisi (yaş qrupu üzrə bölgü), faizlə					
24 yaşadək	79.4	81.6	84.1	85.6	86.7
25-35 yaş qrupu	92.6	93.1	94.5	95.2	96.3
36-64 yaş qrupu	90.2	91.2	93.4	93.9	94.7
64 yaşdan yuxarı	63.6	65.7	69.6	70.6	71.5
Mobil telefondan istifadə edən əhəlinin ölkə üzrə bütün əhəlinin sayında xüsusi çəkisi (təhsil səviyyəsinə görə bölgüsü), faizlə					
məktəbəqədər və ibtidai	76.5	76.8	78.6	78.9	81.7
ümumi orta	93.1	93.3	93.5	93.8	94.1
tam orta və peşə	86.9	87.0	89.5	89.8	90.1
orta ixtisas və ali	91.8	92.0	92.2	92.4	92.5
Mobil telefondan istifadə edən əhəlinin ölkə üzrə bütün əhəlinin sayında xüsusi çəkisi (iqtisadi fəallıq vəziyyətinə görə bölgüsü), faizlə					
məşğul şəxs	90.6	91.7	92.6	93.4	94.6
işsiz şəxs	44.8	45.1	43.6	44.4	45.1
iqtisadi qeyri-fəal şəxs	48.9	48.3	48.5	47.7	46.7

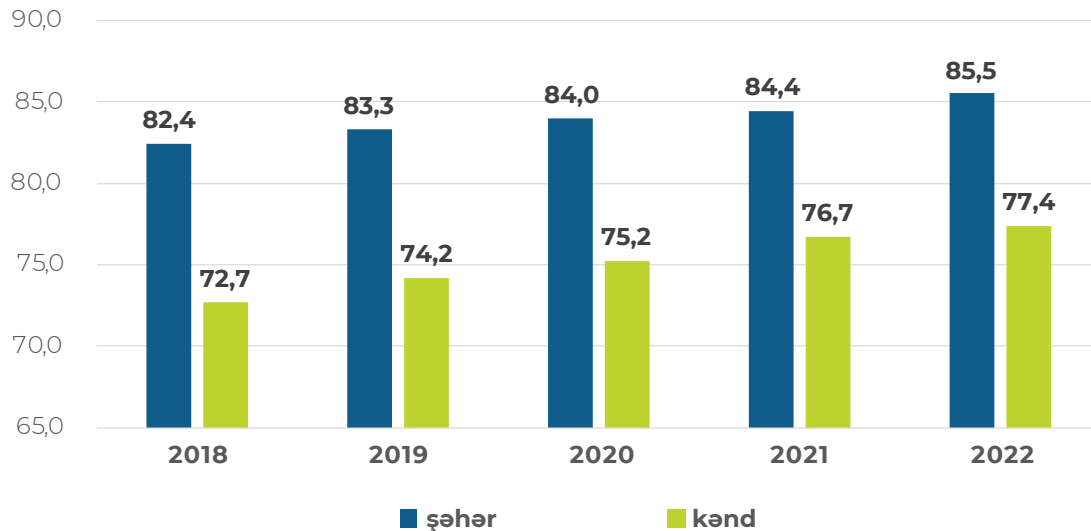

Göstərici və ölçü vahidi	2018	2019	2020	2021	2022
Mobil telefondan istifadə edən əhalinin ölkə üzrə bütün əhalinin sayında xüsusi çəkisi (məşğul olduğu peşəyə görə bölgüsü), faizlə					
Qanunverici, yüksək vəzifəli və rəhbər şəxslər	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Peşəkar mütəxəssislər	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Mütəxəssislər və köməkçi heyət	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
İdarə (ofis) qulluqçuları	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Xidmət sahələrinin və ticarət müəssisələrinin işçiləri	83.6	85.9	89.2	92.0	92.9
Kənd təsərrüfatı, meşəçilik və balıqçılıq sahəsində ixtisaslı işçilər	78.7	80.8	82.7	83.6	84.4
İxtisaslı işçilər və bir-birinə yaxın peşələrin fəhlələri	79.4	81.2	86.5	87.2	87.4
Operator və mexanizatorlar, montajçılar	80.3	81.6	88.3	88.2	89.0
Yardımcı işçilər	80.0	80.9	83.3	84.2	85.6
Silahlı qüvvələrdə çalışanlar	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Mobil telefona malik olan əhalinin ölkə üzrə bütün əhalinin sayında xüsusi çəkisi (genderə görə bölgüsü), faizlə	74.0	74.8	76.8	79.4	81.2
kişi	77.3	77.5	78.6	81.1	83.0
qadın	70.8	72.1	75.1	77.7	79.4
Mobil telefona malik olan əhalinin ölkə üzrə bütün əhalinin sayında xüsusi çəkisi (yaş qrupuna görə bölgüsü), faizlə					
24 yaşadək	67.7	68.2	70.5	72.6	74.5
25-35 yaş qrupu	80.2	81.1	83.2	84.8	86.8
36-64 yaş qrupu	77.5	78.2	80.1	83.9	85.8
64 yaşdan yuxarı	61.0	63.2	64.8	65.6	69.8

Göstərici və ölçü vahidi	2018	2019	2020	2021	2022
Mobil telefona malik olan əhalinin ölkə üzrə bütün əhalinin sayında xüsusi çəkisi (təhsil səviyyəsinə görə bölgüsü), faizlə					
məktəbəqədər və ibtidai	34.3	35.9	40.1	43.9	45.1
ümumi orta	57.0	57.4	58.5	64.2	67.5
tam orta və peşə	82.9	83.1	85.0	87.3	89.1
orta ixtisas və ali	92.0	92.6	94.5	96.1	98.3

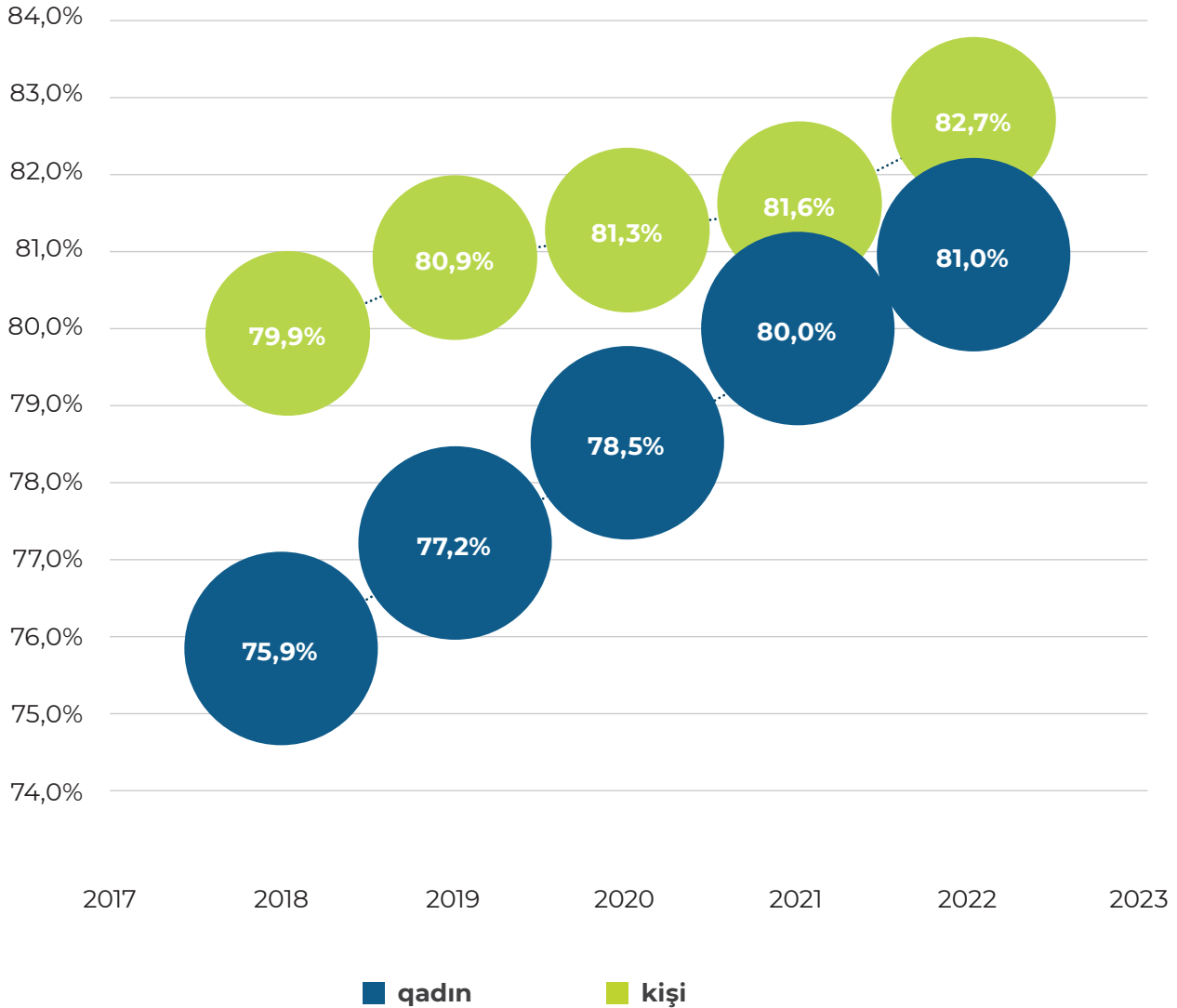
“Ağıllı telefon”lardan istifadə edən əhalinin ölkə üzrə bütün əhalinin sayında xüsusi çəkisi şəhər və kənd yerlərində müvafiq olaraq 1,1 faiz bəndi və 0,7 faiz bəndi artmışdır (*bax Qrafik 9*). Smartfondan istifadə edən qadınların və kişilərin sayında da 2022-ci ildə artım müşahidə olunmuşdur. Belə ki, aparılmış sorğular əsasında müəyyən edilmişdir ki, kişilərin 82,7%-i, qadınların isə 81,0%-i smartfondan istifadə etmişdir. Son 2 ildə isə qadın və kişi smartfon istifadəçiləri arasındakı fərq 1,6~1,7%-ə qədər azalmışdır, halbuki bu fərq əvvəlki illərdə 2,8~4,0% aralığında olmuşdur (*bax Qrafik 10*).

Qrafik 9. “Ağıllı telefon”lardan istifadə edənlər (şəhər-kənd bölgüsündə)

Qrafik 10. "Ağıllı telefon"lardan istifadə edənlərin gender bölgüsü

Cədvəl 11. Ev təsərrüfatları üzrə digər İKT göstəriciləri

Göstərici və ölçü vahidi	2018	2019	2020	2021	2022
Radiosu olan ev təsərrüfatlarının ölkə üzrə ev təsərrüfatlarında xüsusi çəkisi (şəhər-kənd yerlərinə görə bölgüsü), faizlə	94,7	94,9	95,7	96,0	96,5
şəhər	95,1	95,1	96,1	96,8	97,2
kənd	94,2	94,1	95,2	95,0	95,8
Radiosu olan ev təsərrüfatlarının ölkə üzrə ev təsərrüfatlarında xüsusi çəkisi (ev təsərrüfatının tərkibinə görə bölgüsü), faizlə					
1 nəfərdən ibarət	97,5	97,6	97,1	97,1	96,9
2-3 nəfərdən ibarət	98,7	98,5	98,4	98,2	98,0
4-5 nəfərdən ibarət	98,9	99,2	98,9	98,9	98,7
6 və daha çox üzvü olan	82,2	82,6	86,9	88,3	90,9
Televizoru (TV) olan ev təsərrüfatlarının ölkə üzrə ev təsərrüfatlarında xüsusi çəkisi (şəhər-kənd yerlərinə görə bölgüsü), faizlə	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
şəhər	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
kənd	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
İKT üzrə xərclərin ev təsərrüfatlarının ümumi xərclərində xüsusi çəkisi, faizlə	7,2	6,8	6,7	7,0	7,2

Göstərici və ölçü vahidi	2018	2019	2020	2021	2022
İKT üzrə xərclərin ev təsərrüfatlarının ümumi xərclərində xüsusi çəkisi (şəhər-kənd yerlərinə görə bölgüsü), faizlə					
şəhər	7,5	7,0	7,0	7,6	7,5
kənd	6,8	6,5	6,4	6,2	6,9
İKT biliklərinə malik olan şəxslərin kompüter istifadəçilərində xüsusi çəkisi (bilik növünə görə bölgüsü), faizlə					
Fayl və ya qovluğun üzünü çıxarmaq və ya yerini dəyişdirmək	83,6	83,8	84,9	87,5	88,6
Sənəd daxilində eyni məlumatın yazılması və ya yerinin dəyişdirilməsi üçün sürətini çıxarmaq	74,5	75,6	76,7	78,9	79,2
Elektron poçt vasitəsilə faylların (sənəd, şəkil, video və s.) göndərilməsi	71,5	72,9	73,2	74,3	74,7
Elektron cədvəllərdə əsas hesablama düsturlarından istifadə	28,9	29,3	33,4	36,3	36,6
Əlavə qurğuların kompüterə qoşulması (modem, kamera, printer və s.)	19,6	19,8	22,9	25,3	25,7
Proqram təminatının axtarışı, yüklənməsi, quraşdırılması və konfigurasiya edilməsi	11,2	13,5	15,2	17,5	17,6
Elektron təqdimatların hazırlanması	8,9	10,5	12,7	15,4	15,7
Faylların kompüterdən digər qurğulara ötürülməsi	10,3	13,2	13,5	14,8	15,0
Xüsusi proqramlaşdırma dilindən istifadə etməklə kompüter proqramının yazılması	1,4	2,3	3,5	4,2	5,0

Göstərici və ölçü vahidi	2018	2019	2020	2021	2022
İKT biliklərinə malik olan (15 yaşdan aşağı) şəxslərin kompüter istifadəçilərində xüsusi çəkisi (biliklərin növünə görə bölgüsü), faizlə					
Fayl və ya qovluğun üzünü çıxarmaq və ya yerini dəyişdirmək	71,8	73,3	78,1	80,9	81,2
Sənəd daxilində eyni məlumatın yazılması və ya yerinin dəyişdirilməsi üçün surətini çıxarmaq	72,8	73,1	74,2	75,3	75,6
Elektron poçt vasitəsilə faylların (sənəd, şəkil, video və s.) göndərilməsi	67,3	68,3	69,1	70,1	70,7
Elektron cədvəllərdə əsas hesablama düsturlarından istifadə	19,7	20,6	22,4	24,7	25,0
Əlavə qurğuların kompüterə qoşulması (modem, kamera, printer və s.)	16,4	17,1	17,7	18,1	18,3
Proqram təminatının axtarışı, yüklənməsi, quraşdırılması və konfigurasiya edilməsi	9,5	9,6	10,0	10,8	10,9
Elektron təqdimatların hazırlanması	2,8	3,0	3,3	3,4	3,7
Faylların kompüterdən digər qurğulara ötürülməsi	1,7	1,8	1,8	2,1	2,3
Xüsusi proqramlaşdırma dilindən istifadə etməklə kompüter proqramının yazılması	0,9	0,9	1,0	1,1	1,1

İKT biliklərinə malik olan (15-24 yaş qrupu) şəxslərin kompüter istifadəçilərində xüsusi çəkisi (biliklərin növünə görə bölgüsü), faizlə

Fayl və ya qovluğun üzünü çıxarmaq və ya yerini dəyişdirmək	74,9	76,7	79,3	81,8	82,5
Sənəd daxilində eyni məlumatın yazılması və ya yerinin dəyişdirilməsi üçün surətini çıxarmaq	72,6	74,7	77,2	79,4	80,1
Elektron poçt vasitəsilə faylların (sənəd, şəkil, video və s.) göndərilməsi	71,8	73,6	76,1	78,5	79,0

Göstərici və ölçü vahidi	2018	2019	2020	2021	2022
Elektron cədvəllərdə əsas hesablama düsturlarından istifadə	37,5	39,6	41,7	43,5	44,6
Əlavə qurğuların kompüterə qoşulması (modem, kamera, printer və s.)	21,5	23,4	26,6	28,6	28,9
Proqram təminatının axtarışı, yüklənməsi, quraşdırılması və konfigurasiya edilməsi	15,3	17,5	19,8	21,9	22,4
Elektron təqdimatların hazırlanması	11,8	13,1	15,6	19,5	22,6
Faylların kompüterdən digər qurğulara ötürülməsi	9,5	11,2	14,6	18,4	19,8
Xüsusi proqramlaşdırma dilindən istifadə etməklə kompüter proqramının yazılması	1,0	1,1	2,3	4,1	4,9
İKT biliklərinə malik olan (25-74 yaş qrupu) şəxslərin kompüter istifadəçilərində xüsusi çəkisi (biliklərin növünə görə bölgüsü), faizlə					
Fayl və ya qovluğun üzünü çıxarmaq və ya yerini dəyişdirmək	89,6	90,3	86,3	92,1	92,3
Sənəd daxilində eyni məlumatın yazılması və ya yerinin dəyişdirilməsi üçün sürətini çıxarmaq	78,1	79,0	79,9	81,6	81,8
Elektron poçt vasitəsilə faylların (sənəd, şəkil, video və s.) göndərilməsi	76,2	76,8	77,3	78,7	79,1
Elektron cədvəllərdə əsas hesablama düsturlarından istifadə	35,1	35,2	36,3	38,1	39,3
Əlavə qurğuların kompüterə qoşulması (modem, kamera, printer və s.)	25,3	25,6	25,9	26,7	28,9
Proqram təminatının axtarışı, yüklənməsi, quraşdırılması və konfigurasiya edilməsi	15,7	17,2	18,1	18,3	21,6
Elektron təqdimatların hazırlanması	2,8	3,0	3,3	17,3	21,9
Faylların kompüterdən digər qurğulara ötürülməsi	14,2	16,3	16,5	16,7	19,4
Xüsusi proqramlaşdırma dilindən istifadə etməklə kompüter proqramının yazılması	5,3	6,0	6,8	8,3	8,7

Göstərici və ölçü vahidi	2018	2019	2020	2021	2022
İKT biliklərinə malik olan (75 yaşdan yuxarı) şəxslərin kompüter istifadəçilərində xüsusi çəkisi (biliklərin növünə görə bölgüsü), faizlə					
Fayl və ya qovluğun üzünü çıxarmaq və ya yerini dəyişdirmək	28,9	29,8	30,7	31,7	32,1
Sənəd daxilində eyni məlumatın yazılması və ya yerinin dəyişdirilməsi üçün surətini çıxarmaq	19,7	20,6	23,6	23,9	24,2
Elektron poçt vasitəsilə faylların (sənəd, şəkil, video və s.) göndərilməsi	16,0	16,8	19,0	20,7	21,3
Elektron cədvəllərdə əsas hesablama düsturlarından istifadə	7,8	8,3	10,0	11,3	11,7
Əlavə qurğuların kompüterə qoşulması (modem, kamera, printer və s.)	8,1	8,3	8,9	10,6	11,7
Proqram təminatının axtarışı, yüklənməsi, quraşdırılması və konfigurasiya edilməsi	6,8	8,0	8,6	8,8	9,2
Elektron təqdimatların hazırlanması	4,6	5,2	6,3	6,9	7,2
Faylların kompüterdən digər qurğulara ötürülməsi	6,0	7,5	9,0	11,0	11,8
Xüsusi proqramlaşdırma dilindən istifadə etməklə kompüter proqramının yazılması	2,2	2,7	2,8	2,9	3,1
Smartfondan istifadə edən əhəlinin ölkə üzrə bütün əhəlinin sayında xüsusi çəkisi (genderə görə bölgüsü), faizlə					
kişi	79,9	80,9	81,3	81,6	82,7
qadın	75,9	77,2	78,5	80,0	81,0
Smartfondan istifadə edən əhəlinin ölkə üzrə bütün əhəlinin sayında xüsusi çəkisi (şəhər-kənd yerlərinə görə bölgüsü), faizlə					
şəhər	82,4	83,3	84,0	84,4	85,5
kənd	72,7	74,2	75,2	76,7	77,4
Məhsul və ya xidmətləri (kitablar, jurnallar və ya qəzetlər) onlayn əldə edən şəxslərin internet istifadəçilərinin ümumi sayında xüsusi çəkisi (genderə görə bölgüsü), faizlə	17,8	18,3	19,1	19,6	20,9
kişi	19,7	19,0	19,7	20,2	21,7
qadın	15,8	17,7	18,5	19,0	20,1

Göstərici və ölçü vahidi	2018	2019	2020	2021	2022
Məhsul və ya xidmətləri (kitablar, jurnallar və ya qəzetlər) onlayn əldə edən şəxslərin internet istifadəçilərinin ümumi sayında xüsusi çəkisi (şəhər-kənd yerlərinə görə bölgüsü), faizlə					
şəhər	19,4	20,4	20,9	21,2	22,1
kənd	15,7	15,6	16,8	17,6	19,2
Məhsul və ya xidmətləri onlayn əldə edən şəxslərin internet istifadəçilərin ümumi sayında xüsusi çəkisi (məhsul növünə görə bölgüsü), faizlə					
Qida (ərzaq) məhsulları	7,6	7,8	7,6	7,7	7,8
Ev əşyaları, məişət avadanlığı (mebel və s.)	7,9	8,1	8,6	8,8	9,3
Film, musiqi	4,9	4,8	4,6	4,6	5,1
Musiqi alətləri	3,6	3,5	3,7	3,9	9,0
Kitab, jurnal, qəzet, internet dərslik materialları	10,7	10,6	11,2	12,1	12,6
Geyim, ayaqqabı, idman malları və aksesuarları	30,8	31,7	33,3	34,1	31,6
Video və ya kompüter oyunları	4,7	4,5	4,2	4,3	3,8
Kompüter proqramları (ödənli tətbiqetmələr daxil olmaqla yeniləmələr, oyun proqramları istisna edilir)	3,7	3,6	3,7	3,5	3,7
Kompüter avadanlıqları	0,6	0,8	0,7	0,6	0,5
Elektron avadanlıqlar (mobil telefon, fotoaparət, videokameralar daxil edilməklə)	3,5	3,4	3,6	3,8	4,4
Kosmetika və ətriyyat məhsulları	3,7	3,6	3,4	3,5	3,4
Tibb məhsulları	6,7	6,7	6,8	7,0	7,4
Səhmlərin alınması, maliyyə xidmətləri, sığorta	4,7	4,6	4,7	4,7	5,3
Səyahət və ya istirahət üzrə sifarişlər (mehmanxana üçün və s.)	1,5	1,4	1,2	1,3	1,4
Tədbirlər üçün gül və biletlər (konsert, teatr, kinoteatr və s.)	2,7	2,6	2,7	2,8	3,0
Lotereyalar və ya mərclər	3,0	2,9	2,8	2,8	2,9
Digər	2,3	2,1	1,9	2,0	2,2

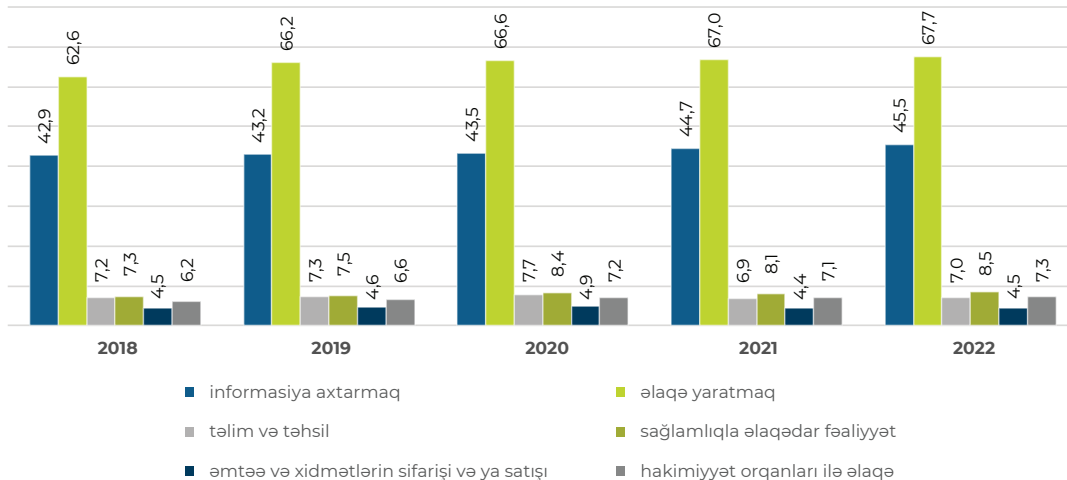
Göstərici və ölçü vahidi	2018	2019	2020	2021	2022
Məhsul və ya xidmətləri onlayn əldə edən şəxslərin internet istifadəçilərinin ümumi sayında xüsusi çəkisi (ödəniş növünə görə bölgüsü), faizlə					
Sifariş edilmiş göndərişi (banderolu) poçt vasitəsilə aldıqdan sonra edilmiş ödəniş	3,2	3,5	3,6	3,8	4,4
Onlayn kredit kartı	3,7	4,7	3,4	4,2	4,9
Debet kartından köçürmə və ya onlayn bank köçürməsi	4,2	4,4	4,4	4,9	4,2
Mobil pul hesabı (mobil nömrəyə qoşulmuş hesabla)	2,3	1,8	2,1	1,6	1,7
Onlayn ödəniş xidmətləri (məsələn, PayPal, Hesab.az, MilliÖN.az və s.)	4,1	3,7	5,4	3,3	3,6
Hədiyyə kartı və ya onlayn vauçer	1,4	1,1	1,2	1,7	1,9
Digər (məsələn, poçtla bank çekinin göndərilməsi və s.)	1,2	1,3	1,1	1,9	1,2
Son üç ay ərzində məhsul və ya xidmətləri onlayn əldə edən şəxslərin internet istifadəçilərinin ümumi sayında xüsusi çəkisi (çatdırılma növünə görə bölgüsü), faizlə					
Adi poçt xidməti və ya digər çatdırma vasitəsilə	6,3	6,5	6,9	6,9	7,2
Əmtəə və ya xidmətləri bilavasitə satış nöqtəsindən və ya servis mərkəzindən özüm götürmüşəm	3,1	3,3	3,1	3,4	3,6
Veb-saytdan yükləməklə onlayn / elektron çatdırma	1,5	1,6	1,5	1,6	1,7
Son üç ay ərzində məhsul və ya xidmətləri onlayn əldə etməyən şəxslərin internet istifadəçilərinin ümumi sayında xüsusi çəkisi (səbəblərə görə bölgüsü), faizlə	58,8	55,0	53,6	51,7	48,3
ehtiyac yaranmamışdır	57,5	56,8	60,8	57,5	57,6
məhsulu şəxsən almağa üstünlük verirəm	28,4	26,1	26,2	28,4	31,7
bu sahədə bilik və bacarığım azdır	13,5	16,0	14,4	11,5	15,5
çatdırılma müddəti çox gec olur	6,1	5,7	5,5	6,1	3,2
sifariş edilmiş məhsulların evdə qəbul edilməsində problemlər yaranır	3,5	4,2	4,0	2,0	1,4
internetdə şəxsi məlumatların məxfiliyinin qorunmasına əmin deyiləm	3,1	3,6	2,4	1,3	1,3
etibarlılıq şərtləri, məhsulların qəbul edilməsi və ya geri qaytarılması, şikayət və ya təzminatla əlaqədar narahatlıqlar var	3,4	4,9	3,8	2,4	2,1
internet vasitəsilə ödəniş etmək üçün ödəmə kartı yoxdur	4,3	4,7	3,6	2,3	2,2
internetə qoşulma sürəti çox aşağıdır	4,7	4,5	3,3	2,7	3,4
digər	8,6	7,7	6,3	6,6	7,8

Ev təsərrüfatı və fərdi şəxslər tərəfindən İKT-yə ÇIXIŞ VƏ İSTİFADƏ

Ev təsərrüfatları və fərdi şəxslərin internetdən istifadə məqsədlərinin öyrənilməsinə dair aparılmış sorğunun nəticəsi olaraq məlum olmuşdur ki, 2022-ci ildə internet daha çox əlaqə yaratmaq və informasiya axtarmaq məqsədləri üçün istifadə olunmuşdur (bax Qrafik 11). Həm inkişaf etmiş, həm də inkişaf etməkdə olan ölkələrin oxşar statistikasına baxdıqda məlum olmuşdur ki, həmin ölkələrdə də əhalinin böyük əksəriyyəti internetdən daha çox eyni məqsədlər üçün istifadə edirlər.

Qrafik 11. *İnternetdən istifadə edənlərin istifadə məqsədlərinə görə bölgüsü, faizlə*

Cədvəl 12. Ev təsərrüfatları və fərdi şəxslərin İKT-yə çıxışı və istifadəsi üzrə digər göstəricilər

Göstərici və ölçü vahidi	2018	2019	2020	2021	2022
Radiosu olan ev təsərrüfatlarının ölkə üzrə bütün ev təsərrüfatlarında xüsusi çəkisi, faizlə	94.7	94.9	95.7	96.0	96.5
Televizoru (TV) olan ev təsərrüfatlarının ölkə üzrə bütün ev təsərrüfatlarında xüsusi çəkisi, faizlə	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Telefonu olan ev təsərrüfatlarının ölkə üzrə bütün ev təsərrüfatlarında xüsusi çəkisi, faizlə	98.1	97.7	98.4	97.8	96.3
Kompüterini olan ev təsərrüfatlarının ölkə üzrə bütün ev təsərrüfatlarında xüsusi çəkisi, faizlə	64.1	65.0	69.7	71.6	75.8
İnternetə çıxışı olan ev təsərrüfatlarının ölkə üzrə bütün ev təsərrüfatlarında xüsusi çəkisi, faizlə	78.2	79.1	84.8	86.5	87.8
İnternetdən istifadə edən əhəlinin ölkə üzrə bütün əhəlinin sayında xüsusi çəkisi, faizlə	79.8	81.1	84.6	86.7	88.1
İnternetdən istifadə edən əhəlinin internetdən istifadə yerinə görə bölgüsü, faizlə					
Ev	62.4	63.0	64.8	65.5	67.3
İş yeri	19.1	20.0	20.5	20.7	20.8
Təhsil müəssisəsi	8.3	8.4	8.6	8.1	8.0
Başqasının evi	0.7	0.7	0.8	0.8	0.9
İnternetə açıq çıxışı olan ictimai yerlərdə	3.0	3.1	3.2	3.3	3.3
Kommersiya təşkilatlarında	0.5	0.5	0.6	0.6	0.7
Yolda olarkən	14.3	14.3	14.1	14.2	14.4
İnternetdən istifadə edənlərin internetdən istifadə məqsədlərinə görə bölgüsü, faizlə					
informasiya axtarmaq	42.9	43.2	43.5	44.7	45.5

Göstərici və ölçü vahidi	2018	2019	2020	2021	2022
əlaqə yaratmaq	62.6	66.2	66.6	67.0	67.7
təlim və təhsil	7.2	7.3	7.7	6.9	7.0
sağlamlıqla əlaqədar fəaliyyət	7.3	7.5	8.4	8.1	8.5
əmtəə və xidmətlərin sifarişi və ya satışı	4.5	4.6	4.9	4.4	4.5
hakimiyət orqanları ilə əlaqə	6.2	6.6	7.2	7.1	7.3
Mobil telefondan istifadə edən əhəlinin ölkə üzrə bütün əhəlinin sayında xüsusi çəkisi, faizlə	85.6	86.9	89.1	89.9	90.5

İnternetə çıxışı olan ev təsərrüfatlarının internetə qoşulma növlərinə görə bölgüsü, faizlə

ISDN vasitəsilə	2.5	1.0	...
xDSL vasitəsilə (VDSL/VDSL2 daxil olmaqla)	8.2	5.8	21.7
xDSL vasitəsilə (VDSL/VDSL2 istisna edilməklə)	2.8	2.6	19.1
kabel modem vasitəsilə	52.9	62.0	21.5
ayrılmış xətt vasitəsilə	4.8	8.3	11.5
fiber-optik kabel vasitəsilə	11.6	6.4	11.2
simsiz qoşulma vasitəsilə	17.2	13.9	15.0

İnternetdən istifadə edən əhəlinin internetdən istifadə tezliyinə görə bölgüsü, faizlə

orta hesabla hər gün	81.8	82.0	87.3	88.4	90.1
həftədə ən azı bir dəfə	15.6	15.3	11.5	9.5	7.8
ayda ən azı bir dəfə	1.5	1.7	0.8	1.2	1.7
son 3 ayda bir dəfə	1.1	1.0	0.4	0.9	0.4
Çoxkanallı televizoru olan ev təsərrüfatlarının TV xidmətlərinə görə bölgüsü, faizlə

Göstərici və ölçü vahidi	2018	2019	2020	2021	2022
İnternetə çıxışı olmayan ev təsərrüfatlarının səbəblər üzrə bölgüsü, yekuna nisbətən faizlə					
İnternet lazım deyil	37.4	45.2	48.1
Digər yerdə internetə çıxışın olması	5.9	5.8	11.0
İnternetə qoşulmaq üçün zəruri avadanlıqların baha olması	9.8	8.7	8.3
İstifadə haqqının yüksək olması	11.3	11.7	10.1
İnternetdə şəxsi məlumatların qorunmasına əmin olmamaq	3.3	2.7	2.7
Ərazidə texniki imkanın olmaması	7.6	7.4	5.9
İnternetin sürət və keyfiyyətinin qaneedici olmaması	6.6	3.5	2.7
İnternet zərərli hesab edildiyi üçün	7.6	7.1	4.8
Digər səbəblər	10.5	7.9	6.4
İKT biliklərinə malik olan şəxslərin bilik növünə görə bölgüsü, faizlə					
Fayl və ya qovluğun üzünü çıxarmaq və ya yerini dəyişdirmək	83.6	83.8	84.9	87.5	88.6
Sənəd daxilində eyni məlumatın yazılması və ya yerinin dəyişdirilməsi üçün surətini çıxarmaq	74.5	75.6	76.7	78.9	79.2
Elektron poçt vasitəsilə faylların (sənəd, şəkil, video və s.) göndərilməsi	71.5	72.9	73.2	74.3	74.7
Elektron cədvəllərdə əsas hesablama düsturlarından istifadə	28.9	29.3	33.4	36.3	36.6
Əlavə qurğuların kompüterə qoşulması (modem, kamera, printer və s.)	19.6	19.8	22.9	25.3	25.7
Proqram təminatının axtarışı, yüklənməsi, quraşdırılması və konfigurasiya edilməsi	11.2	13.5	15.2	17.5	17.6
Elektron təqdimatların hazırlanması	8.9	10.5	12.7	15.4	15.7

Göstərici və ölçü vahidi	2018	2019	2020	2021	2022
Faylların kompüterdən digər qurğulara ötürülməsi	10.3	13.2	13.5	14.8	15.0
Xüsusi proqramlaşdırma dilindən istifadə etməklə kompüter proqramının yazılması	1.4	2.3	3.5	4.2	5.0
İKT üzrə xərclərin ev təsərrüfatlarının ümumi xərclərində xüsusi çəkisi, faizlə	7.2	6.8	6.7	7.0	7.2
İnternetdən istifadə edən əhəlinin internetə qoşulmaq üçün istifadə etdiyi portativ qurğu və şəbəkələrin növünə görə bölgüsü, faizlə					
Mobil telefon	65.5	66.7	67.2	67.5	67.7
Planşet	8.3	8.4	8.8	8.6	8.7
Portativ kompüter (noutbuk, netbuk)	28.7	30.6	32.5	34.3	35.2
Digər portativ qurğular (oyun qurğuları, saat və s.)	1.6	1.9	2.1	2.0	2.2
Mobil telefona malik olan əhəlinin ölkə üzrə bütün əhəlinin sayında xüsusi çəkisi, faizlə	74.0	74.8	76.8	79.4	81.2
İnternetdən istifadə etməyən şəxslərin səbəblər üzrə bölgüsü, yekuna nisbətən faizlə					
İnternetin lazım olmaması	35.4	34.2	33.6	32.6	34.5
İnternetdən istifadə etmək bacarığının olmaması	26.8	27.5	26.3	27.5	27.0
İnternet barədə kifayət qədər anlayışın olmaması	11.4	9.8	9.1	10.9	10.2
İstifadə haqqının yüksək olması	7.5	7.1	6.7	6.8	6.4
İnternetdə şəxsi məlumatların qorunmasına əmin olmamaq	0.9	0.7	0.8	0.4	0.6
Ərazidə texniki imkanın olmaması	5.4	5.1	5.5	4.8	4.6
İnternet zərərli hesab edildiyi üçün	5.1	4.8	5.1	4.5	4.1
Digər səbəblər	7.5	10.8	12.9	12.5	12.6

Göstərici və ölçü vahidi	2018	2019	2020	2021	2022
Məhsul və ya xidmətləri onlayn əldə edən şəxslərin məhsul və xidmət növlərinə görə bölgüsü, faizlə					
Qida (ərzaq) məhsulları	7.6	7.8	7.6	7.7	7.8
Ev əşyaları, məişət avadanlığı (mebel və s.)	7.9	8.1	8.6	8.8	9.3
Film, musiqi	4.9	4.8	4.6	4.6	5.1
Musiqi alətləri	3.6	3.5	3.7	3.9	9.0
Kitab, jurnal, qəzet, internet dərslik materialları	10.7	10.6	11.2	12.1	12.6
Geyim, ayaqqabı, idman malları və aksesuarları	30.8	31.7	33.3	34.1	31.6
Video və ya kompüter oyunları	4.7	4.5	4.2	4.3	3.8
Kompüter proqramları (ödənişli tətbiqetmələr daxil olmaqla yeniləmələr, oyun proqramları istisna edilir)	3.7	3.6	3.7	3.5	3.7
Kompüter avadanlıqları	0.6	0.8	0.7	0.6	0.5
Elektron avadanlıqlar (mobil telefon, fotoaparət, videokameralar daxil edilməklə)	3.5	3.4	3.6	3.8	4.4
Kosmetika və ətriyyat məhsulları	3.7	3.6	3.4	3.5	3.4
Tibb məhsulları	6.7	6.7	6.8	7.0	7.4
Səhmlərin alınması, maliyyə xidmətləri, sığorta	4.7	4.6	4.7	4.7	5.3
Səyahət və ya istirahət üzrə sifarişlər (mehmanxana üçün və s.)	1.5	1.4	1.2	1.3	1.4
Tədbirlər üçün gül və biletlər (konsert, teatr, kinoteatr və s.)	2.7	2.6	2.7	2.8	3.0
Lotereyalar və ya mərclər	3.0	2.9	2.8	2.8	2.9
Digər	2.3	2.1	1.9	2.0	2.2

Göstərici və ölçü vahidi	2018	2019	2020	2021	2022
Məhsul və ya xidmətləri onlayn əldə edən şəxslərin ödəniş növünə görə bölgüsü, faizlə					
Sifariş edilmiş göndərişi (banderolu) poçt vasitəsilə aldıqdan sonra edilmiş ödəniş	3.2	3.5	3.6	3.8	4.4
Onlayn kredit kartı	3.7	4.7	3.4	4.2	4.9
Debet kartından köçürmə və ya onlayn bank köçürməsi	4.2	4.4	4.4	4.9	4.2
Mobil pul hesabı (mobil nömrəyə qoşulmuş hesabla)	2.3	1.8	2.1	1.6	1.7
Onlayn ödəniş xidmətləri (məsələn, PayPal, Hesab.az, MilliÖN.az və s.)	4.1	3.7	5.4	3.3	3.6
Hədiyyə kartı və ya onlayn vauçer	1.4	1.1	1.2	1.7	1.9
Digər (məsələn, poçtla bank çekinin göndərilməsi və s.)	1.2	1.3	1.1	1.9	1.2
Məhsul və ya xidmətləri onlayn əldə edən şəxslərin internet istifadəçilərinin ümumi sayında xüsusi çəkisi (çatdırılma növünə görə bölgüsü), faizlə	10.9	11.3	11.5	11.9	12.5
Adi poçt xidməti və ya digər çatdırma vasitəsilə	6.3	6.5	6.9	6.9	7.2
Əmtəə və ya xidmətləri bilavasitə satış nöqtəsindən və ya servis mərkəzindən özüm götürmüşəm	3.1	3.3	3.1	3.4	3.6
Veb-saytdan yükləməklə onlayn/elektron çatdırma	1.5	1.6	1.5	1.6	1.7

Göstərici və ölçü vahidi	2018	2019	2020	2021	2022
Məhsul və ya xidmətləri onlayn əldə etməyən şəxslərin səbəblərə görə bölgüsü, faizlə					
Ehtiyac yaranmamışdır	57.5	56.8	60.8	57.5	57.6
Məhsulu şəxsən almağa üstünlük verirəm	28.4	26.1	26.2	28.4	31.7
Bu sahədə bilik və bacarığım azdır	13.5	16.0	14.4	11.5	15.5
Çatdırılma müddəti çox gec olur	6.1	5.7	5.5	6.1	3.2
Sifariş edilmiş məhsulların evdə qəbul edilməsində problemlər yaranır	3.5	4.2	4.0	2.0	1.4
İnternetdə şəxsi məlumatların məxfiliyinin qorunmasına əmin deyiləm	3.1	3.6	2.4	1.3	1.3
Etibarlılıq şərtləri, məhsulların qəbul edilməsi və ya geri qaytarılması, şikayət və ya təzminatla əlaqədar narahatlıqlar var	3.4	4.9	3.8	2.4	2.1
İnternet vasitəsilə ödəniş etmək üçün ödəmə kartı yoxdur	4.3	4.7	3.6	2.3	2.2
İnternetə qoşulma sürəti çox aşağıdır	4.7	4.5	3.3	2.7	3.4
Digər	8.6	7.7	6.3	6.6	7.8

Müəssisələr tərəfindən İKT-yə ÇIXIŞ VƏ İSTİFADƏ

Son illər ərzində ölkə üzrə rəqəmsallaşma sahəsində görülən işlər müəssisələrin də internetdən istifadə davranışlarına müsbət təsir etmişdir. Belə ki, ötən illə müqayisədə həm kompüterdən, həm də internetdən istifadə edən müəssisələrin sayında artım olmuşdur. Müəssisələr internetdən daha çox aşağıdakı məqsədlər üçün istifadə edirlər:

Şəkil 1. Müəssisələrin internetdən istifadə məqsədləri

22,6%
Elektron məktubların
göndərilməsi və qəbulu

11,7%
İnternet bankçılıq

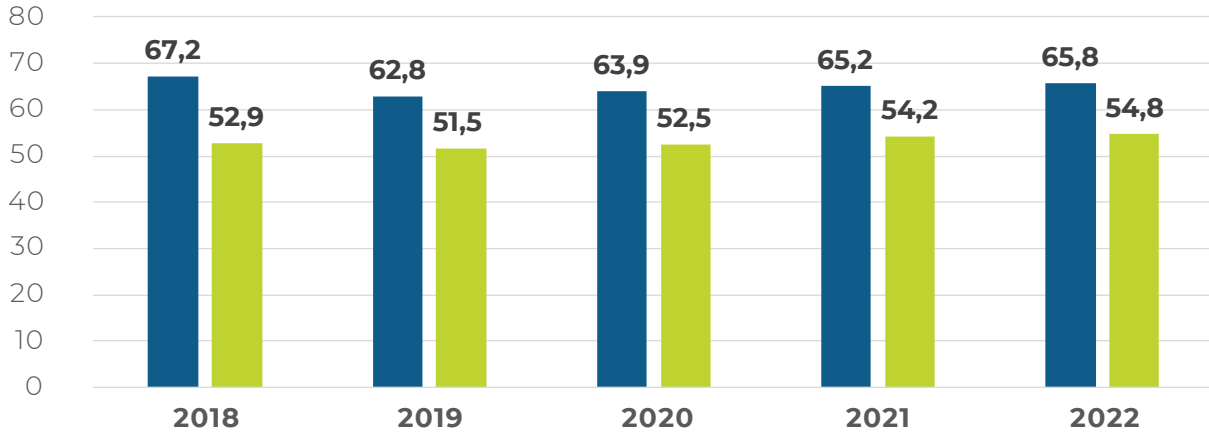

16,1%
Dövlət idarəetmə orqanlarından
məlumatların əldə edilməsi

13%
Digər maliyyə
xidmətlərindən istifadə

Qrafik 12. Müəssisələrin kompüter və internetdən istifadə üzrə göstərciləri

- Kompüterdən istifadə edən müəssisələrin fəaliyyət göstərən bütün müəssisələrin ümumi sayında xüsusi çəkisi, faizlə
- İnternetdən istifadə edən müəssisələrin fəaliyyət göstərən bütün müəssisələrin ümumi sayında xüsusi çəkisi, faizlə

Cədvəl 13. Müəssisələr tərəfindən İKT-yə çıxış və istifadə üzrə digər göstəricilər

Göstərici və ölçü vahidi	2018	2019	2020	2021	2022
Kompüterdən istifadə edən müəssisələrin fəaliyyət göstərən bütün müəssisələrin ümumi sayında xüsusi çəkisi, faizlə	67.2	62.8	63.9	65.2	65.8
Kompüterdən müntəzəm istifadə edən işçilərin kompüteri olan müəssisələrdə çalışan bütün işçilərin siyahı sayına nisbəti, faizlə	39.6	41.1	42.2	43.0	43.5
İnternetdən istifadə edən müəssisələrin fəaliyyət göstərən bütün müəssisələrin ümumi sayında xüsusi çəkisi, faizlə	52.9	51.5	52.5	54.2	54.8
İnternetdən müntəzəm istifadə edən işçilərin internetə çıxışı olan müəssisələrdə çalışan bütün işçilərin siyahı sayına nisbəti, faizlə	30.7	31.3	32.9	34.4	35.8

Göstərici və ölçü vahidi	2018	2019	2020	2021	2022
Veb-səhifəsi olan müəssisələrin fəaliyyət göstərən bütün müəssisələrin ümumi sayında xüsusi çəkisi, faizlə	12.3	9.8	9.9	10.2	10.5
İntraneti olan müəssisələrin fəaliyyət göstərən bütün müəssisələrin ümumi sayında xüsusi çəkisi, faizlə	21.7	23.3	26.1	25.7	38.7
İnternet üzərindən sifarişlər qəbul edən müəssisələrin bütün müəssisələrin ümumi sayında xüsusi çəkisi, faizlə	0.8	0.9	0.9	0.9	1.0
İnternet üzərindən sifarişlər verən müəssisələrin bütün müəssisələrin ümumi sayında xüsusi çəkisi, faizlə	2.5	2.8	3.0	3.2	3.4
İnternetdən istifadə edən müəssisələrin internetə qoşulma növünə görə bölgüsü, faizlə					
ISDN vasitəsilə	...	5.8	4.9	5.5	-
xDSL vasitəsilə	...	12.3	11.3	9.6	12.4
Kabel modem vasitəsilə	...	51.1	49.3	50.8	49.7
Ayrılmış xətt vasitəsilə	...	7.1	8.5	8.3	9.1
Fiber-optik kabel vasitəsilə	...	12.2	14.3	15.3	17.6
Sabit simsiz internet vasitəsilə	...	1.9	1.9	2.0	2.1
Simsiz internet vasitəsilə	...	5.2	5.7	5.0	5.4
Peyk vasitəsilə	...	0.6	0.4	0.3	0.3
Mobil internet vasitəsilə	...	3.8	3.7	3.2	3.4
Lokal şəbəkəsi (LAN) olan müəssisələrin fəaliyyət göstərən bütün müəssisələrin ümumi sayında xüsusi çəkisi, faizlə	73.1	69.3	66.1	66.8	53.3

Göstərici və ölçü vahidi	2018	2019	2020	2021	2022
Extraneti (xarici şəbəkəsi) olan müəssisələrin fəaliyyət göstərən bütün müəssisələrin ümumi sayında xüsusi çəkisi, faizlə	5.2	7.4	7.8	7.5	8.0
Müəssisələrin internetdən istifadə məqsədlərinə görə bölgüsü, faizlə					
Elektron məktubların göndərilməsi və qəbulu	...	26.7	24.9	23.4	22.6
Əmtəə və xidmətlər haqqında informasiya əldə edilməsi	...	8.6	7.9	7.8	7.7
Dövlət idarəetmə orqanlarından məlumatların əldə edilməsi	...	17.9	17.1	16.2	16.1
İnternet bankçılıq	...	9.2	9.6	10.4	11.7
Digər maliyyə xidmətlərindən istifadə	...	13.3	13.4	13.4	13.0
Dövlət idarəetmə orqanları ilə interaktiv əlaqə (məlumatların əldə edilməsi istisna olmaqla)	...	6.5	6.5	6.7	6.5
Müştərilərə xidmətlərin göstərilməsi	...	5.6	5.3	5.5	5.9
Məhsulların real vaxt rejimində satışı	...	1.3	1.4	1.6	1.8
Videokonfransların keçirilməsi və ya IP telefoniya ilə əlaqə	...	1.4	3.7	4.3	4.2
Onlayn rejimdə yazışma və elanların yerləşdirilməsi	...	4.9	5.3	5.4	5.0
İşçi heyəti üçün treninqlərin keçirilməsi	...	1.7	2.2	2.4	2.5
Kadrların cəlb edilməsi	...	2.9	2.7	2.9	3.0

TV yayımı və xidmətin keyfiyyəti

Beynəlxalq Telekommunikasiya İttifaqının rəqəmli televiziya yayımına keçidlə bağlı müvafiq tələblərinə uyğun olaraq 2016-cı ildən etibarən respublika ərazisində tam olaraq rəqəmli televiziya yayımına keçilmiş və analoq yayım dayandırılmışdır. Həmçinin 2022-ci ildən “Azerspace-1” peykindən yayımlanan Azərbaycan televiziya kanalları HD (High Definition – yüksək dəqiqlikli) formatda yayıma keçmişdir.

Cədvəl 14. TV yayımı üzrə göstəricilər

Göstərici və ölçü vahidi	2018	2019	2020	2021	2022
IP TV abunəçilərinin sayı, min abunəçi	5,2	9,1	16,1	11,5	20,4
Kabel TV abunəçilərinin sayı, min abunəçi	194,4	178,1	162,4	178,0	175,8
Digər TV abunəçilərinin sayı, min abunəçi	41,6	43,9	38,6

Cədvəl 15. Xidmət keyfiyyəti üzrə göstəricilər

Göstərici və ölçü vahidi	2018	2019	2020	2021	2022
Mobil operator üzrə uğursuz zəng nisbəti, faizlə	0,44	0,39	0,40
Mobil operator üzrə baş tutmayan zəng nisbəti, faizlə	0,14	0,10	0,10
Sabit genişzolaqlı xidmət üçün xidmətin aktivləşdirmə müddəti, saat	291,5	65,1	57,4	57,4	61,3

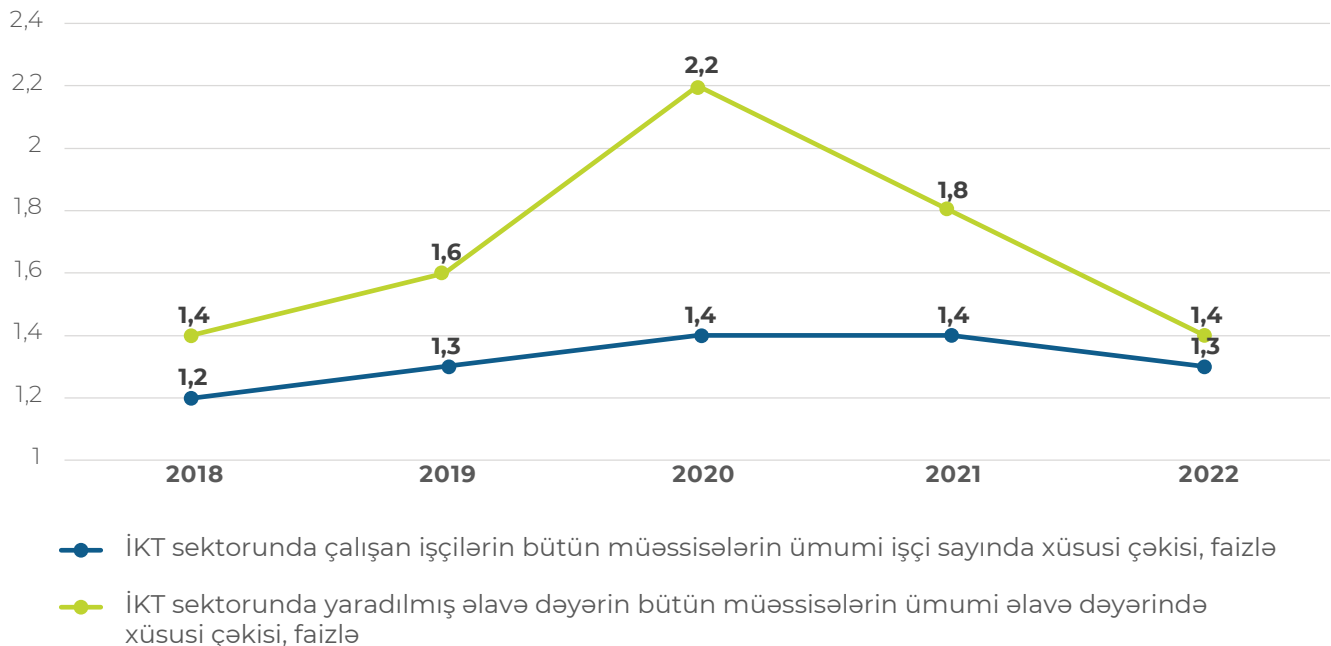

İKT sektoru və İKT məhsulları üzrə ticarət

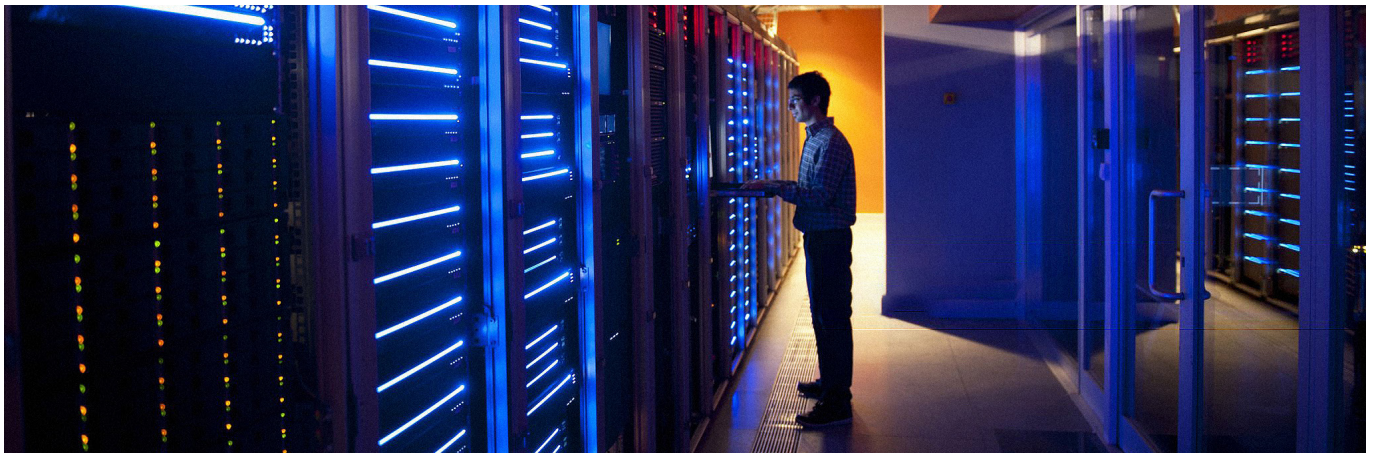
2018-ci illə müqayisədə 2022-ci ildə İKT sektorunda çalışan işçilərin sayının ölkə üzrə bütün müəssisələrin ümumi işçi sayında payı artmışdır. Həmçinin ötən illərə nisbətən İKT məhsullarının ixracının ümumi ixracda xüsusi çəkisi 3 dəfəyə yaxın artmışdır.

Qrafik 13. İKT sektorunda çalışan işçilərin sayı və əlavə dəyərin həcmi

Cədvəl 16. İKT sektoru və İKT məhsulları üzrə digər göstəricilər

Göstərici və ölçü vahidi	2018	2019	2020	2021	2022
İKT sektorunda çalışan işçilərin sayı, min nəfər	19.0	19.3	20.5	21.1	22.5
İKT sektorunda çalışan işçilərin bütün müəssisələrin ümumi işçi sayında xüsusi çəkisi, faizlə	1,2	1,3	1,4	1,4	1,3
İKT sektorunda yaradılmış əlavə dəyərin həcmi, milyon manat	1,112.0	1,293.3	1,600.9	1,663.8	1,828.1
İKT sektorunda yaradılmış əlavə dəyərin bütün müəssisələrin ümumi əlavə dəyərində xüsusi çəkisi, faizlə	1,4	1,6	2,2	1,8	1,4
İKT məhsullarının idxalı, milyon manat	883.8	901.6	1,055.9	1,083.2	998.7
İKT məhsullarının idxalının ümumi idxalda xüsusi çəkisi, faizlə	4,5	3,9	5,8	5,4	4,0
İKT məhsullarının ixracı, min manat	7,029.7	6,775.5	33,511.8	8,799.2	38,925.2
İKT məhsullarının ixracının ümumi ixracda xüsusi çəkisi, faizlə	0,021	0,012	0,143	0,023	0,060

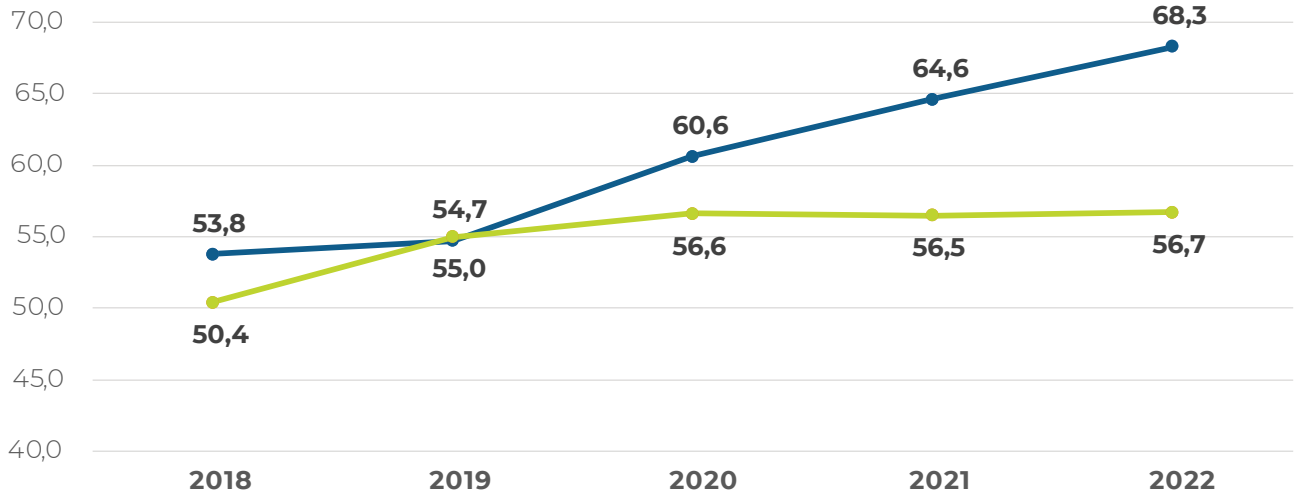
Təhsildə İKT

2020-ci ildən etibarən ölkə üzrə bütün məktəblərdə telefon rabitəsi təmin edilmişdir. Həmçinin regionlarda rabitə xidmətlərinin əhatə dairəsinin genişləndirilməsi istiqamətində görülən işlərin nəticəsi olaraq 2022-ci ildə internetə çıxışı olan məktəblərin bütün məktəblərdə xüsusi çəkisi 2018-ci ilin sonuna nisbətən 14,5 faiz bəndi, 2021-ci ilin sonuna nisbətən isə 3,7 faiz bəndi artaraq 68,3% təşkil etmişdir. Bu da öz növbəsində internetə çıxışı olan şagirdlərin sayında da artıma səbəb olmuşdur (bax Qrafik 14).

Cədvəl 17. Təhsildə İKT göstəriciləri

Göstərici və ölçü vahidi	2018	2019	2020	2021	2022
Telefon rabitəsi ilə təmin olunmuş məktəblərin bütün məktəblərdə xüsusi çəkisi, faizlə	70,6	99,2	100,0	100,0	100,0
İnternetə çıxışı olan məktəblərin bütün məktəblərdə xüsusi çəkisi, faizlə	53,8	54,7	60,6	64,6	68,3
İnternetə çıxışı olan şagirdlərin məktəblərdə oxuyan bütün şagirdlərin sayında xüsusi çəkisi, faizlə	50,4	55,0	56,6	56,5	56,7

Qrafik 14. Təhsildə İKT göstəriciləri

— İnternetə çıxışı olan məktəblərin bütün məktəblərdə xüsusi çəkisi, faizlə

— İnternetə çıxışı olan şagirdlərin məktəblərdə oxuyan bütün şagirdlərin sayında xüsusi çəkisi, faizlə

Digər İKT göstəriciləri və qiymətlər

Cədvəl 18. Digər İKT göstəriciləri

Göstərici və ölçü vahidi	2018	2019	2020	2021	2022
IMT sistemləri üçün təklif olunan spektr, MHz	16.4	32.0	...	4,391.0	4,391.0
1 QHs-dək IMT sistemləri üçün təklif olunan spektr, QHs	0.190	0.190
1 QHs-dən - 6 QHs-dək IMT sistemləri üçün təklif olunan spektr, QHs	0.951	0.951
6 QHs-dən yuxarı olan IMT sistemləri üçün təklif olunan spektr, QHs	3.25	3.25
IMT sistemləri üçün ayrılmış spektr, MHz	16.4	32.0	...	354.4	354.4
1 QHs-dək IMT sistemləri üçün ayrılmış spektr	0.048	0.048
1 QHs-dən - 6 QHs-dək IMT sistemləri üçün ayrılmış spektr, QHs	0.306	0.306

Göstərici və ölçü vahidi	2018	2019	2020	2021	2022
6 QHs-dən yuxarı olan IMT sistemləri üçün ayrılmış spektr, QHs
Sabit simli şəbəkə ilə əhatə olunmuş ev təsərrüfatlarının sayı, min ədəd					
Ümumistifadəli sabit telefon şəbəkəsi ilə əhatə olunmuş ev təsərrüfatlarının sayı, min ədəd	1309.7	1356.4	1369.7	1377.2	1339.9
DSL (VDSL/VDSL vectoring istisna olmaqla) ilə əhatə olunmuş ev təsərrüfatlarının sayı, min ədəd	445.7
DSL (VDSL/VDSL vectoring) ilə əhatə olunmuş ev təsərrüfatlarının sayı, min ədəd	737.8	773.1	782.7
Kabel TV şəbəkəsi ilə əhatə olunmuş ev təsərrüfatlarının sayı, min ədəd	501.6
Fiber-optik xətlərlə əhatə olunmuş ev təsərrüfatlarının sayı (FTTH, FTTB, FTTdp), min ədəd	62.1	143	190.1	310.6	603.4
Digər sabit simli şəbəkə (mis, koaksial və ethernet istisna olmaqla) ilə əhatə olunmuş ev təsərrüfatlarının sayı, min ədəd	20.0	20.0	28.4
Müəssisələr üzrə sabit genişzolaqlı internet abunəçilərinin sayı, min ədəd	9.7	12.4	14.4	15.8	15.9
Data və səsli mobil genişzolaqlı abunəçi qoşulmalarının sayı, abunəçi	6,058,127	6,641,796	7,764,428
Yalnız data mobil genişzolaqlı abunəçi qoşulmalarının sayı, abunəçi	265,487	238,685	222,673

Göstərici və ölçü vahidi	2018	2019	2020	2021	2022
LTE/WIMAX texnologiyaları əsasında aktiv mobil genişzolaqlı abunəçi qoşulmalarının sayı, abunəçi	4,537,935	5,781,980	6,706,777
Sabit genişzolaqlı şəbəkədə məlumatın endirilməsinin (download) illik orta buraxılış qabiliyyəti, Bit/s	22,170,000	17,240,000	27,150,000
Sabit genişzolaqlı şəbəkədə məlumatın yüklənməsinin (upload) illik orta buraxılış qabiliyyəti, Bit/s	24,210,000	18,260,000	28,810,000
Mobil genişzolaqlı şəbəkədə məlumatın endirilməsinin (download) orta buraxılış qabiliyyəti, Bit/s	31,440,000	29,060,000	34,930,000
Mobil genişzolaqlı şəbəkədə məlumatın yüklənməsinin (upload) orta buraxılış qabiliyyəti, Bit/s	15,020,000	8,510,000	10,050,000
Sabit genişzolaqlı şəbəkədə paketin gecikmə vaxtı, millisaniyə	27	7	5
Mobil genişzolaqlı şəbəkədə paketin gecikmə vaxtı, millisaniyə	25	21	20
[N operator səviyyəsində] rouminq müqaviləsi olan ölkələrin sayı, ədəd	159	166	167	182	182
Ölkə səviyyəsində rouminq müqaviləsi olan ölkələrin sayı, ədəd	0	0	0	0	0
Xaricdə olan yerli abunəçilər tərəfindən rouminq (çıxış rouminqi), min dəqiqə	...	6,569.5	2,396.9	2,478.1	3,783.1

Cədvəl 19. Qiymətlər

Göstərici və ölçü vahidi	2018	2019	2020	2021	2022
Sabit genişzolaqlı internet - əlavə istifadə qiyməti, manat	0	0	0	0	0
Sabit genişzolaqlı internet üzrə məhdudiyət, GB	5	5	5	5	5
Sabit genişzolaqlı internet xidmətlərinə qoşulma haqqı, manat	0	0	0	0	0
Sabit genişzolaqlı internet üzrə aylıq abunə haqqı, manat	10	10	10	10	13
Sabit genişzolaqlı internetin sürəti (təklif olunan maksimum sürət), Mbit/s	1	1	1	1	4
Müəssisələr üçün telefon xidmətlərinin quraşdırılması haqqı, manat	30.0	30.0	30.0	30.0	30.0
Mənzillər üçün telefon xidmətlərinin quraşdırılması haqqı, manat	30.0	30.0	30.0	30.0	30.0
Mobil genişzolaqlı internet _500 MB, fakturalı xətt (məhdudiyət), MB	500	500	500	500	500
1 MB üçün əlavə istifadənin qiyməti, manat	3	3	3	3	3
Mobil genişzolaqlı internet _500 MB, fakturalı xətt, tarif planının qiyməti, manat	3	3	3	3	3
Mobil genişzolaqlı internet _500 MB, fakturalı xətt, sürət, Mbit/s	Sürət limiti tətbiq olunmayıb	Sürət limiti tətbiq olunmayıb	Sürət limiti tətbiq olunmayıb	Sürət limiti tətbiq olunmayıb	Sürət limiti tətbiq olunmayıb
Mobil genişzolaqlı internet _500 MB, fakturalı xətt, vergi faizi	18	18	18	18	18

Göstərici və ölçü vahidi	2018	2019	2020	2021	2022
Mobil genişzolaqlı internet _500 MB, fakturalı xətt, tarif planının istifadə müddəti, gün	30	30	30	30	30
Mobil genişzolaqlı internet _500 MB, fakturasız xətt, məhdudiyət, MB	500	500	500	500	500
Mobil genişzolaqlı internet _500 MB, fakturasız, 1 MB üçün əlavə istifadənin qiyməti, manat	3	3	3	3	3
Mobil genişzolaqlı internet _500 MB, fakturasız xətt, tarif planının qiyməti, manat	3	3	3	3	3
Mobil genişzolaqlı internet _500 MB, fakturasız xətt, sürət, Mbit/s	Sürət limiti tətbiq olunmayıb	Sürət limiti tətbiq olunmayıb	Sürət limiti tətbiq olunmayıb	Sürət limiti tətbiq olunmayıb	Sürət limiti tətbiq olunmayıb
Mobil genişzolaqlı internet _500 MB, fakturasız xətt, vergi faizi	18	18	18	18	18
Mobil genişzolaqlı internet _500 MB, fakturasız xətt, tarif planının istifadə müddəti, gün	30	30	30	30	30
Mobil telefon üzrə aylıq abunə haqqı, manat	2	2	2	2	2
Mobil telefon üzrə fakturalı aylıq abunə haqqı, manat	15	15	15	15	15
Fakturasız mobil telefon - bir dəqiqə yerli zəngin qiyməti (pik vaxtı olmayan, şəbəkəxarici), manat	0.06	0.06	0.06	0.06	0.06
Fakturasız mobil telefon - bir dəqiqə yerli zəngin qiyməti (pik vaxtı olmayan, şəbəkədaxili), manat	0.04	0.04	0.04	0.04	0.04

Göstərici və ölçü vahidi	2018	2019	2020	2021	2022
Fakturasız mobil telefon - bir dəqiqə yerli zəngin qiyməti (pik vaxtı, şəbəkəxarici), manat	0.06	0.06	0.06	0.06	0.06
Fakturasız mobil telefon - bir dəqiqə yerli zəngin qiyməti (pik vaxtı, şəbəkədaxili), manat	0.04	0.04	0.04	0.04	0.04
Fakturasız mobil telefon - bir dəqiqə yerli zəngin qiyməti (pik vaxtı, sabit şəbəkəyə zəng), manat	0.06	0.06	0.06	0.06	0.06
Fakturasız mobil telefon - bir dəqiqə yerli zəngin qiyməti (həftə sonu, şəbəkəxarici), manat	0.06	0.06	0.06	0.06	0.06
Fakturasız mobil telefon - bir dəqiqə yerli zəngin qiyməti (həftə sonu, şəbəkədaxili), manat	0.04	0.04	0.04	0.04	0.04
Fakturasız mobil telefon - bir dəqiqə yerli zəngin qiyməti (həftə sonu, sabit şəbəkəyə zəng, manat	0.06	0.06	0.06	0.06	0.06
Fakturasız mobil telefon - üç dəqiqə yerli zəngin qiyməti (pik vaxtı olmayan, şəbəkədaxili), manat	0.12	0.12	0.12	0.12	0.12
Fakturasız mobil telefon - üç dəqiqə yerli zəngin qiyməti (pik vaxtı, şəbəkədaxili), manat	0.12	0.12	0.12	0.12	0.12
Fakturasız mobil telefon - üç dəqiqə yerli zəngin qiyməti (pik vaxtı olmayan, sabit şəbəkəyə zəng, manat	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18
Fakturasız mobil telefon - SMS qiyməti (şəbəkəxarici), manat	0.05	0.05	0.05	0.05	0.05
Fakturasız mobil telefon - SMS qiyməti (şəbəkədaxili), manat	0.05	0.05	0.05	0.05	0.05

Göstərici və ölçü vahidi	2018	2019	2020	2021	2022
Fakturasız mobil telefon - qoşulma haqqı, manat	0	0	0	0	0
Müəssisələr üçün telefon xidmətləri üzrə aylıq abunə haqqı, manat	7.0	7.0	7.0	7.0	7.0
Mənzillər üçün telefon xidmətləri üzrə aylıq abunə haqqı, manat	2.67	2.67	2.67	2.67	2.67
Mobil telefondan sabit şəbəkəyə - üç dəqiqə yerli zəngin qiyməti (pik vaxtı olmayan), manat	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18
Mobil telefondan sabit şəbəkəyə - üç dəqiqə yerli zəngin qiyməti (pik vaxtı), manat	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18

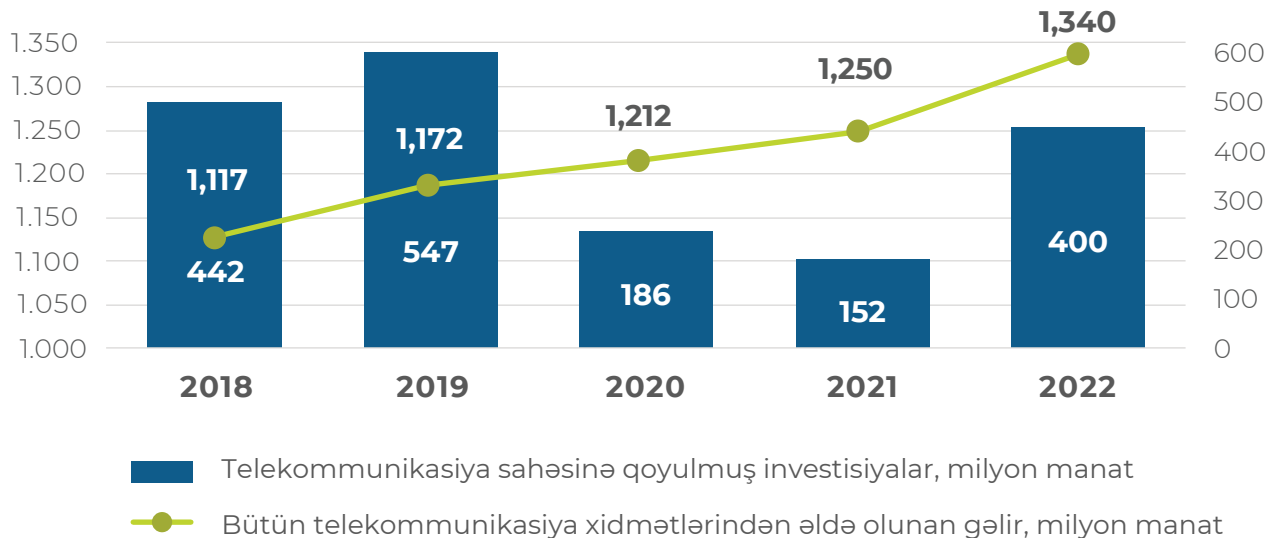

Gəlirlər və investisiya

Bütün telekommunikasiya xidmətlərindən əldə olunan gəlirlər son 5 il ərzində hər il mütəmadi olaraq artmış, 2022-ci ilin sonuna isə 1,340.4 milyon manata çatmışdır. Bu gəlirlər əsasən sabit telefon xidmətləri və mobil şəbəkədən əldə olunan gəlirlər hesabına formalaşmışdır. Hər iki xidmət üzrə gəlir göstəricilərinə gəldikdə, sabit telefon xidmətləri üzrə gəlirlər 2022-ci ildə 10.3% artaraq 296,2 milyon manat, mobil şəbəkələrdən əldə olunan gəlirlər isə 6,4% artaraq 1,044.2 milyon manat təşkil etmişdir.

Mobil rabitə xidmətlərinə 147,5 milyon manat investisiya qoyulmuşdur. Bu, sabit telefon və rabitə xidmətlərinə ayrılan investisiyalardan 1,8 dəfə çoxdur. Telekommunikasiya sektoruna qoyulmuş ümumi investisiyaların həcmi 400,0 milyon manat təşkil etmişdir (bax Cədvəl 20). Telekommunikasiya sahəsinə qoyulmuş xarici investisiyaların həcmi 2021-ci illə müqayisədə 2022-ci ildə 2 dəfə artmış və 38,7 milyon manat olmuşdur.

Qrafik 15. Telekommunikasiya sahəsində investisiyalar və gəlirlər üzrə göstəricilər

Cədvəl 20. Telekommunikasiya sahəsində investisiyalar və gəlirlər üzrə digər göstəricilər

Göstərici və ölçü vahidi	2018	2019	2020	2021	2022
Telekommunikasiya sahəsinə qoyulmuş illik xarici investisiyalar, milyon manat	83.1	20.4	0.6	19.8	38.7
Sabit (simli)-genişzolaqlı xidmətlərə qoyulmuş investisiyalar, milyon manat	41.7	49.5	60.0	28.2	82.2
Sabit telefon xidmətlərinə qoyulmuş investisiyalar, milyon manat	41.7	49.5	60.0	28.2	82.2
Mobil rabitə xidmətlərinə qoyulmuş investisiyalar, milyon manat	100.4	164.4	94.1	58.2	147.5
Telekommunikasiya sahəsinə qoyulmuş illik investisiyalar, milyon manat	441.5	547.1	185.5	152.4	400.0
Bütün telekommunikasiya xidmətlərindən əldə olunan gəlir, milyon manat	1,116.9	1,171.8	1,212.3	1,249.5	1,340.4
o cümlədən sabit telefon xidmətlərindən əldə olunan gəlir, milyon manat	238.5	259.6	271.8	268.6	296.2
o cümlədən, mobil şəbəkələrdən əldə olunan gəlir milyon manat	878.3	912.2	940.5	981.0	1,044.2

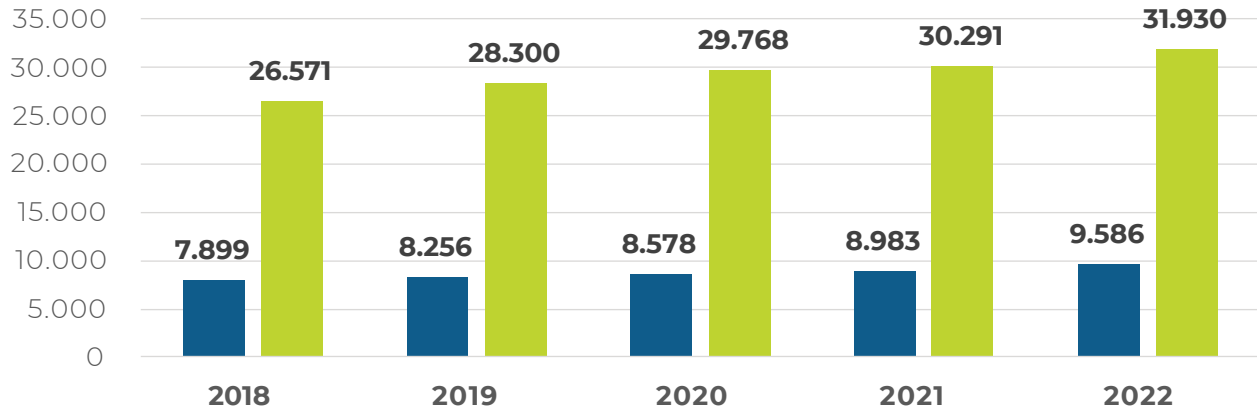
Telekommunikasiya sahəsində çalışan muzzdlu işçilər

Son 5 ildə həm telekommunikasiya sahəsində çalışan tam ştat işçilərin ümumi sayında, həm də tam ştat çalışan qadın işçilərin sayında artım qeydə alınmışdır. Ümumi işçilərin sayı 2021-ci illə müqayisədə 5,4% artaraq 31,930 nəfərə, o cümlədən qadın işçilərin sayı 6,7% artaraq 9,586 nəfərə çatmışdır (bax Qrafik 16).

Cədvəl 21. Telekommunikasiya sahəsində çalışan muzzdlu işçilər

Göstərici və ölçü vahidi	2018	2019	2020	2021	2022
Telekommunikasiya sahəsində tam ştat çalışan qadınların sayı, nəfər	7,899	8,256	8,578	8,983	9,586
Telekommunikasiya sahəsində tam ştat çalışan işçilərin sayı, nəfər	26,571	28,300	29,768	30,291	31,930
Mobil operatorlarda işləyənlərin sayı, nəfər	1,042	1,080	1,176	1,188	1,279

Qrafik 16. Telekommunikasiya sahəsində çalışan maddəli işçilər

- Telekommunikasiya sahəsində tam ştat çalışan qadınların sayı, nəfər
- Telekommunikasiya sahəsində tam ştat çalışan işçilərin sayı, nəfər

